

BOGOLJUB

CERKVENI LIST ZA SLOVENCE

Izhaja začetkom
vsakega mesca

Izdaja Kat. bukvarna
Tiska Katol. tiskarna

Stane: za celo leto
K 2'—; za Nemčijo
K 2'50; za Ameriko
in vse ostale zunanje
kraje K 3'—

Spisi in dopisi se
pošiljajo uredni-
štvu, naročnina in
darovi pa upravni-
štvu „Bogoljuba“
v Ljubljani

Spisi se morajo po-
slati do 10., dopisi do
15. prejšnjega mesca

Koledar za november.

Namen molitve za november, določen od sv. očeta:

Volitev poklica.

Dnevi	Godovi	Posebni nameni molitve so vsi važni dogodki, potrebe in stiske, ki bi se pripetile	Češčenje presv. Rešnj. Telesa	
			Ljublj. škof.	Iavant. ško.
1 Poned.	Vsi svetniki	Češčenje in posnemanje svetnikov	Bela peč	} Sromlje Kapele p. Br. Artiče Koprivnica Zabukovje
2 Torek	Vernih duš d.	Goreča molitev za mrtve	Ljublj. hiraln.	
3 Sreda	Viktorin	Vsi v vojski umrli	Ustje	
4 Četrtek	Karol Bor.	Naši škofje in duhovni pastirji	Col	
5 Petek	Vitulij	Ugodno vreme	Černi vrh n. P.	
6 Sobota	Lenard	Vsi vsled vojske pogrešani	Kropa	
7 Nedelja	Engelbert	Stanovitnost v dobrem	Jesenice	} Zdole Sl. Bistrica D. M. 7 žalosti Sv. Martin Gor. Polskava Dol. Polskava
8 Poned.	Deodat	Konec vojske in sovraštev	Novo mesto	
9 Torek	Božidar	Nagle in neprev. smrti reši nas Gosp.	Loški potok	
10 Sreda	Andrej Ad.	Lažnivci in obrekovavci	Sostro	
11 Četrtek	Martin škof	Ljudske šole učitelji in učiteljice	Dob	
12 Petek	Martin papež	Sveti oče in rimska Cerkev	Šmartno p. Kr.	
13 Sobota	Stanislav	Mladi naraščaj redovnikov	Podlipa	
14 Nedelja	Jozafat m.	Poljsko in razkolniki	Šmartno p. Lit.	} Črešnjevec Majšberg Makole Poljčane
15 Poned.	Leopold	Avstrijska cesarska hiša	Moravče	
16 Torek	Otmar	Družba treznosti (sveta vojska)	Bled	
17 Sreda	Gregor škof	Kuge, lakote, vojske reši nas o Gosp.	Srednja vas	
18 Četrtek	Evgen	Sotrudniki Bogoljuba	Mengeš	
19 Petek	Elizabeta	Krščanske matere in vdove	Ljublj. Jozef.	
20 Sobota	Feliks	Ponižaj sovražnike sv. Cerkve	Šmartnop. Š.g.	
21 Nedelja	Darov. b. D. M.	Marijine družbe — Cerkev sv. Jožefa	Hrenovice	} Laporje Studenice Tinje Sv. Venčesl Sv. Magd. v. M. Sv. Jožef v M.
22 Poned.	Cecilija	Organisti in pevci	Spod. Tuhinj	
23 Torek	Klement	Povrnitev razkolnikov v sv. Cerkev	Bukovšica	
24 Sreda	Janez od K.	Vsi vsled vojske pohablji. in obnem.	Ziri	
25 Četrtek	Katarina	Krščanski modroslovci	Sv. Katar. T.	
26 Petek	Konrad	Blagoslov pri živini	Rova	
27 Sobota	Virgil	Ohrani nas v svoji sveti službi	Zapoge	
28 Nedelja	Eberhard	Dobra poraba adventnega časa	Litija	} Sv. Jožef v M.
29 Poned.	Saturnin	Naši vojaki in orožniki	Studeno	
30 Torek	Andrej ap.	Potrpežljivost v nadlogah	Vače	

Odpustki

za mesec november 1915.

I. Odpustki celega mesca novembra.

Verniki, ki opravljajo vsak dan kako po-božno vajo v tolažbo dušam v vicah, dobe:
1. vsak dan odpustek 7 let in 7 kvadragen;
2. popolni odpustek poljuben dan v mescu, če prejmejo svete zakramente, obiščejo cerkev in tam molijo po namenu sv. očeta.

II. Odpustki ob določenih dnevih mesca novembra.

1. Ponedeljek. Praznik vseh svetnikov. Popolni odpustek: a) udom bratovščine sv. Rešnjega Telesa v bratovski cerkvi; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v farni cerkvi; b) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; c) udom rožnovenške bratovščine; d) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega v bratovski cerkvi; če te ne morejo

obiskati, jim lahko spovednik naloži kako drugo dobro delo. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

Ta dan opoldne počenši in cel naslednji dan do polnoči morejo verniki, ki so prejeli svete zakramente, tolikokrat dobiti popolni odpustek, kolikorkrat obiščejo cerkev ali javno kapelo in molijo po namenu sv. očeta. Vse odpustke morejo obrniti v prid dušam v vicah. Molitve se lahko opravijo v vsaki cerkvi, tudi na podružnici. Spoved se lahko opravi že en teden prej, torej od 25. oktobra dalje, sv. obhajilo pa se mora prejeti ali 1. ali pa 2. novembra.

2. Torek. Vseh vernih duš dan. Popolni odpustek: a) udom bratovščine za duše v vicah; b) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor včeraj; c) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega kakor včeraj; d) udom rožnovenške bratovščine danes ali v osmini bratovski cerkvi; če te ne morejo obiskati,

Pismo našim beguncem.

Izpod Sv. Gore, meseca okobra 1915.

Ljubi bratje! Drage sestre!
Mili otročiči!

Ko ste v prvih »Bogoljubovih« števil-
kah letošnjega leta brali na tem mestu
razna tolažilna pisma, namenjena našim
vojakom, se Vam ni niti sanjalo, da bi ke-
daj pisal »Bogoljub« podobno pismo tudi
Vam. Bili ste takrat še doma; res, da je
morala marsikatera izmed Vas obžalovati
mrtvega sina, v tujini padlega moža; res,
da je marsikateremu izmed Vas, dasi solz
nevajenemu vendarle grenka solza polzela
po resnem licu za sinom ali bratom, da ce-
lo očetom, spečim v tujem grobu; res, a ne
vsem, le malokaterim; res, a imeli ste ta-
krat še vsi vsaj — s v o j d o m, stopali ste,
če tudi morda žalostni — čez d o m a č i
p r a g. Danes pa, že nekaj mesecev sem
brez doma, in čez V a š p r a g stopa morda
zemlje lačni t u j e c . . . Begunci ste. A ve-
dite, da ta Vaš naslov ni sramoten, dasi
bridek, in položaj Vaš n i nečasten, dasi
žalosten. Ne samo tistih, ki so žrtvovali
kri ali zdravje za domovino, tudi Vas, ki
ste — četudi le začasno — žrtvovali svoje
domače ognjišče, mora naša domovina glo-
boko zapisati v svoje srce, saj je tudi to
žrtev prinesena na njen oltar.

Nepozaben mi ostane pogled na dolgo,
nepregledno vrsto trenskih voz, natla-
čenih z našimi begunci — bili so s Kanal-
škega — starčki, ženske in otroci, vse
vprek; koliko oči je bilo solznih, še smeh-
ljaj na otroških ustnih se je zdel žalosten.
Tudi nam gledalcem je bilo hudo v srcu,
saj so bili naši sosedje . . . Sprejmite, pre-
dragi, zatrdilo, da večkrat mislimo na Vas,
da nam gre k srcu Vaša usoda, nam, ki
smo po veliki milosti božji še smeli ostati
doma. V dokaz naše večkratne misli na
Vas Vam bodi to-le pismo izpod Sv. Gore,

katero mila slika gotovo večkrat stopa v
duhu pred Vaše oči.

Z Vami pozdravljamo tudi one naše
sorojake in drugorodce, v katerih sredi
sedaj živite, hvaležni za vse dobrote in
izkazano Vam pomoč, proseč jih še nadalj-
ne odpore; saj vsaka Vam izkazana uslu-
ga in pomoč, je pomoč in usluga izkazana
celemu slovenskemu narodu, sedaj tako
skušanemu, narodu, katerega neločljiv del
ste, dragi naši begunci.

Ne le v dokaz ljubezni, tudi v tolažbo
Vam pišemo to pismo.

V tolažbo, Kakor je izvolila Previd-
nost božja več ali manj cel naš narod v
orodje svojih nam nerazumljivih sklepov, s
tem, da nas je postavila v težko preskuš-
njo neposredne bližine sovražne fronte, je
namenila Vam dragi naši begunci, na tej
preskušnji, poseben, izvanreden, najtežji
del. Da bi, ljubi bratje, drage sestre in mili
otročiči, lažje prestali to preskušnjo, Vas
hočem tu spomniti na druge, izvanredne
»begunce«, opisati Vam v tolažbo njih ne-
kdanji bridki »begunski« položaj, iz kate-
rega naj bi Vi zajemali moč in pogum.

Sv. pismo nam poroča o teh beguncih.
Par dni po odhodu treh Modrih iz Betlehe-
ma, kjer so se poklonili božjemu Detetu, se
prikaže sv. Jožefu angel Gospodov in mu
veli: »Vstani, vzemi Dete in njegovo mater
in beži v Egipt, in ostani tam, dokler ti ne
porečem. Zgodilo se bo, da bo Herod skušal
Dete umoriti . . .« Ta Herod, kralj verolom-
ni, ki je snedel besedo, dano sv. trem Kra-
ljem, da bo šel Dete molit! Bog sam mora
okusiti vso grozoto te verolomnosti . . . Ves
prestrašen vstane Jožef in hiti buditi Ma-
rijo. Toda najde jo že zbujeno.

Lepa legenda nam namreč pripove-
duje — ponavljam: legenda — nam pripo-

veduje izza tiste noči žalno-mičen dogodek: Božje Detece se urno dvigne iz posteljice, objame boječe svojo mater, spleza takorekoč kvišku k njej, ročico dene krog njenega vratu išoč njene pomoči, odpre svoja usteca, odprta doslej le joku in smehljaju, in jezik njegov, doslej za govorjenje še nesposoben, naenkrat spregovori jecljajoč v strahu svojo prvo besedo: »Marija, pomagaj! Mati pomagaj!« — Ta dogodek je izvor vseh onih milijonov podob — »Marija pomagaj« — ki so povsod, — in nam Slovencem še posebej zaradi milostne podobe na Brezjah — izvanredno priljubljene.

Jožes torej pride, vzame Dete in njegovo Mater in odide še tisto noč proti Egiptu, Ubogi begunci iz kraljevega in božjega rodu! Ali bi bila mogla biti takratna njih usoda bridkejša, žalostnejša? Na begu pred verolomnim kraljem — sredi temne noči — v naglici so morali zbrati vse svoje reči in na pot! Ubogi ljudje! Ničesar nimajo, kakor le, kar nesejo na sebi in kar more nositi na hrbtu tovarno živinčce. Kakšen »tren«!

Pot je dolga, morda cel teden, težka in naporna. Trudni so, izmučeni, lačni, žejni, brez podpore. Tako beži Kralj neba in zemlje, tako Kraljica nebeška. In še-le njih notranjost! V kakšni votlini, kjer počivajo, najde Marijino srce čas, da do dna občuti vso grozovitost položaja. Hudo ji dé, da ne more postreči Detetu, kakor bi rada. Ponoči mu morda postelje v kakšni skalnati razpoklini, ali mu naredi ležišče v pesku in sklonjena nad njim moli k Očetu: Oče, ki si mi dal to Dete, obvaruj je to noč, da ga kača ne vpiči, da ga škorpion ne vgrizne, da ne pride lev, da ne prilaja volk, hijena...« In življenje v Egiptu tudi ni moglo biti dobro. Da bi bili imeli vsaj kakšno barako! A ni je bilo. Pri tujih ljudeh je sv. Družina iskala dela, da se je preživela, dokler niso smeli po smrti Herodovi zopet domov.

Dragi naši begunci, ali vidite sedaj, da so podobno in še veliko hujšo pot imeli pred Vami najsvetejše osebe, ki so na tem svetu živele! Njih usoda se Vaši, kakor je tudi Vaša težka, vendar-le niti primerjati ne da. Kajne, da Vam bo spomin in misel na te svete begunce v veliko tolažbo in v bodrilo? Zberite si dragi naši bratje, sestre, otroci te svete begunce za svoje patrone za čas Vašega begunstva — moški sv. Jožefa, ženske Devico Marijo, otroci Dete božje, Jezuščka. Spomin na njihovo bol naj lajša Vaše gorje, spomin

na njihovo pomanjkanje v Egiptu naj lajša Vaše pomanjkanje in revščino.

Dragi begunci, kakor veste, so nam Lahi razrušili našo goriško božjo pot. Dokler ste tam, zberite si drugo božjo pot, poromajte kdaj v duhu k svetim beguncem v Egipt, tja k trudapolni, ubogi, pregnani Materi božji. Ostanite nekoliko časa pri njej, zdi se naj Vam, da slišite Marijo pripovedovati o njenih križih, prestanih v Egiptu. Pripoveduje naj Vam Marija o svoji utrujenosti, šibkosti, lakoti, žeji, težkem in napornem delu. Pripoveduje naj Vam o svojem domotožju in srčnem hrepenenju po zopetni vrnitvi v milo domovino. Tudi naj Vam morda pove, kako so Jožefa, njo in sv. Dete imeli za sitne privrandrance in se jih ogibali ter se jim umikali. — Sv. Jožef naj Vas, begunski bratje, uči skrbeti tudi v tujini za Vaše svojce. Možato vztrajajte, kakor on! — In otroci? Gotovo čutite vi v posebni meri, kaj sepravi zgubiti dom. Mali Jezušček v Egiptu bodi vam tolažnik, učitelj... Ko slišite in občutite, dragi begunci, pri takem duhovnem romanju k svetim beguncem enake in podobne občutke, sodelujte s tolažbe polno milostjo božjo ter vrnite se iz takega pogostega duhovnega romanja k svojim dnevnim opravilom s trdnim sklepom: »Prenesti hočemo vse te naše begunske preskušnje globoko vdani v voljo neskončno modrega Boga, ki sam ni hotel imeti boljše usode ko mi...«

S potrpljenjem in vdanostjo pa družite molitev! Otrociči mili, kakor mali begunček Jezušček, tako se oklenite matere Marije in doni naj iz vaših usten dan na dan: »Marija pomagaj!« Odmeva naj iz Vaših pogovorov, žene in dekleta, neprestano: »Marija pomagaj!« Posebno Vam družbenicam Marija pomagaj, da ji ostanete tudi v tujini dobre hčerke in se vrnete nepokvarjene vedno blagoslovljene z njenim ljubljnim Sinom! Marija pomagaj! To bodi tudi Vaš klic, starčki naši in možje, kakor je gotovo poznal ta klic tudi sv. Jožef.

Marija pomagaj in Vas pripelji kmalu domov, Marija, ki je hotela letos nekako deliti s slovenskimi begunci svojo usodo. Morala je bežati s Sv. Gore. Kakor domovi že tolikernih izmed Vas, tako je tudi njen dom porušen. Marija pomagaj in se vrniti! Pomagala bo in se bo vrnila in Vas bo pripeljala. In sezidan bo zopet — Vaš dom in njen... V to pa Marija pomagaj!

Ob sklepu Vas, dragi begunci, Mariji priporočimo. Ona — Marija begunka —

bodi Vam varhinja v tujini! Ona Vas tolaži in pripelji kmalu, kmalu zopet domov Vas vse, zdrave, srečne; vse, moške, ženske, otročiče.

Pozdravljeni! Na svidenje! Do takrat pa in vedno vsem: Vam in nam: Marija pomagaj!
J. Gč

Vsi sveti in vernih duš spomin.

Megleni in deževni jesenski dnevi prihajajo in odhajajo. Slana mori cvetje in zelenje na vrtnu in polju. Raz drevja pada mrtvo listje. Petje ptic je umolknilo. Narava umira ter nam kaže žalostno podobo propada in smrti.

Glasno nam kliče: Glejte, kako naglo mine vse na zemlji! Preminuli boste tudi vi. Kaj čuda, da silijo v nas resne misli: Kmalo bo po nas; zemlja ni naša domačija; pogledajte tja, v svetle nebeške višave; spominjajte se onih, ki so šli tja, v večnost že pred nami!

In skrbna naša mati sv. Cerkev hoče take in enake misli globoko vtisniti v naša srca, da bi zahrepeneli po sv. nebesih ter hiteli na pomoč dušam, trpečim v vicah.

»O osrečujoča naša sv. vera« — piše Jožef de Maistre — »ki nas z ganljivimi obredi opominjaš, da je naša dolžnost, spominjati se ranjkih in v nas vzbujati sladko upanje na prihodnje življenje! Vez neumrljive ljubezni oklepa trojno bratstvo; Oni, ki se še bore na zemlji za večno srečo, ponujajo eno roko v pomoč trpečim dušam v vicah, drugo pa dvigajo prosič k poveličaninim sobratom, ki se radujejo v nebesih.«

Kako vesel je praznik vseh svetih! Ljubeča mati sv. Cerkev nam takorekoč odpre nebеса na stežaj: V duhu gledamo nepregledne množice nebeščanov, ki obdajajo ovenčani v svetlih oblačilih božji prestol. »In sem videl veliko množico, ki je nihče prešteti ne more, iz vseh narodov in jezikov... Stali so pred prestolom in Jagnjetom, oblečeni v bela oblačila s palmovimi vejami v rokah.« »Vriskajte vi bogoljubni! Veselite se v Gospodu!« (Ps. 32.) Tako nas vabi uvodna molitev sv. maše k radosti. »Vsi se veselimo v Gospodu, ker praznujemo praznik v čast vsem svetnikom, nad katerih srečo in blaženostjo se veselijo angeli v nebesih in s slovesnim radovanjem skupno slavé Sina božjega!«

O srečni nebeščani! Utešeno je njihovo hrepenenje. Saj gledajo v odkrito obličje božjega Veličastva, ki jih napaja z reko svoje sreče. O bogastvo, o krasota, o sladkost! In ta srečna družba, katere vsi člani so v ljubezni zvezani med seboj! Za-

res: »Okoli ni videlo, uho ni slišalo in nobeno človeško srce ne more občutiti, kaj je pripravil Bog tem, ki ga ljubijo!« In med temi srečnimi je gotovo tudi večje število tvojih znancev, prijateljev.

Zahrepeni tudi ti, o dragi bogoljub, po sv. nebesih, po Božu in družbi srečnih nebeščanov. Saj si tudi ti namenjen tje, kjer vladata večni mir in veselje brez grenkosti. »Ako so oni mogli, zakaj ne bi mogel jaz!« vsklikni s sv. Avguštinom. Saj so nebeščani živeli v podobnih okoliščinah na zemlji; borili so se z istimi težavami; pa so z božjo pomočjo premagali vse ovire. Sam Jezus te spodbuja: »Sin, hči, naj te ne poderó težave, ki jih trpiš zavoljo mene. Le malo počakaj; kmalo vidiš konec trpljenja. Dvigni v nebеса oči! Glej, jaz in z menoj vsi moji svetniki, ki so se mnogo bojevali na zemlji, veseli so zdaj, potolaženi in varni; zdaj počivajo in bodo vekomaj z menoj počivali v kraljestvu mojega Očeta.« (Tomaž Kempčan.)

O Marija, nebes Kraljica in vsi svetniki, prosite za nas tako dolgo, dokler ne pridemo v vašo presrečno družbo, da potem skupno na veke hvalimo trojedinega Boga!

* * *

Toda komaj so končane slovesne večernice tega praznika, se začujejo po cerkvah in grobovih žalni glasovi. Pretresljiva sprememba! Cerkev se odene v žalno, črno oblačilo.

Mrtvaške sveče zažoré. Sredi cerkve se dvigne mrtvaška rakev. Kako resno odmeva na vseh krajih prosič klic: »Requiem aeternam dona eis Domine!«, Gospod, daj jim večni mir in večna luč naj jim svetil!«

Kako turobno zapojó zvonovi! Pesmi se glasé otožno; molitve so tako goreče, prosiče! Vsi obredi sv. Cerkve nam kličejo in opominjajo: »Spominjajte se duš v vicah; pomagajte jim, molite zanje, darujte zanje sv. maše, sv. obhajila, sv. odpustke; vse naše trpljenje bodi njim v prid! Spominjajte se svojih dragih domačih, pa ne pozabite tudi onih duš, ki so od vseh pozabljene, zapuščene!... Kako žanje smrt v

naših dnevih bojnih viher! Duše padlih vojakov nam kličejo še posebno: »Usmilite se nas, usmilite se nas!« Kako obširno polje za krščansko usmiljenje!

Toda ne le dan vernih duš, cel mesec november bodi posebno posvečen delom usmiljenja za duše v vicah. Ako le moreš, pojdi vsak dan k sv. maši in k sv. obhajilu. Ako si moraš morda zato utrgati spanje, ali pa moraš premagati druge

težave, tudi vse to daruj v prid trpečim dušam!

Dragi »bogoljub«, tako zahajaj kot angel tolažbe v tiho kraljestvo vic k ubogim, trpečim dušam! Same si ne morejo nič pomagati; ti pa moreš storiti zanje vse. Dviguj jih tako v kraj večnega miru in večne luči — v družbo vseh svetnikov.

»Blagor usmiljenim, ker dosegli bodo usmiljenje!«

Na pomoč ubogim dušam v vicah!

Mrtvim nikar ne odreci svoje pomoči!
(Sirah 7, 37).

Vseh mrtvih dan!... Vsako leto se vesele duše v vicah tega dne, hrepené po njem in ga težko pričakujejo, a letos še posebno...

V navadnih časih umrje širom sveta vsaki dan povprečno stotisoč ljudi. In letos?... Vojska divja z vso grozovitostjo dalje, smrt kosi, kakor še nikoli. Vice so dobile letos neprimerno več plena nego kdaj poprej.

Vsako leto, ko se vrača mesec november, ki je mesec ubogih duš v vicah, vsako leto, ko se bliža njihov dan — 2. november — razširi se kristjanom srce v pomoč tem revnim trpinom.

Letos pa se mora dvigniti kar cela vojska pobožnih molivcev; morje gorečih prošenj mora preplaviti kraj očiščevanja ter donesti tolažbe in rešenja vsem, katere je pravična roka božja priklenila na ta kraj.

Na noge torej! Na pomoč ubogim dušam v vicah!

1. Zakaj?

Prvič zato, ker tako najlepše počastimo spomin na svoje ranjke.

Koliko je grobov tam v daljavi, kjer počiva toliko naših nepozabnih junakov! Nikče ne bo trosil cvetja nanje, nihče prižgal lučke ob njih... Daleč so oni, ki bi z ljubeznijo to radi storili, Kristjani, sipljimo v toliko večji meri duhovnega cvetja na te grobove, cvetja molitve in dobrih del!

»Molite za me«, je rekel ob slovesu, »molite za me« stalo je v zadnjem pismu... Od takrat ni več pisal... tudi ne bo več nikdar... Ujetnik je postal, ujetnik božje pravičnosti; v vicah plačuje svoj dolg. Vi ste molili: »Zgodi se Tvoja volja!«

Zgodila se je... Sicer je padeł, pa ne brez volje božje... Tudi danes prosil: »Usmilite se me, usmilite se me vsaj vi, prijatelji moji, ker roka Gospodova me je zadela!« (Job 19, 21.) In vi boste zopet molili, molili za mir njegovi duši.

Ali se spominjaš? Bilo je pred meseci... tedni... Prosil te je obleke... denarja... hitro si poslala sinu, možu, kar je zahteval. Najbolj hudo ti je bilo, ako nisi mogla ustreči njegovi želji. In ko je pisal, da je ranjen... bolan... kako rada bi bila šla k njemu — tja daleč čez hribe in doline, da bi mu stregla, ga tolažila, mu stala ob strani... In ko si zvedela, da ga je zadela kroglja... da je mrtev... da ga ne boš več videla na tem svetu... hotelo je žalosti počiti srce v tvojih prsih. Da bi mu bila mogla vsaj zatisniti oči, mu stati ob strani v zadnjih trenutkih, bi bila bolj potolažena. Pa ni ti bilo dano. Solza ti porosi lica in srce se ti krči žalosti, ko se spomniš, da ga ni več, da ga ne bo več nazaj... Ti žaluješ za njim, žaluješ morda preveč, čez mero... Razumem tvojo bol, bol ljubeče matere, bol zveste žene-vdove. Dobro razumem solze v očeh zapuščenih sirot... Opravičene so te solze, saj je celo Kristus jokal ob grobu svojega prijatelja Lazarja, saj je Marija žalostna točila bridke solze ob izgubi in smrti svojega ljubega Jezusa. Pa tvoja žalost mora biti zmerna. Krščansko upanje te uči, da ga boš zopet videla... Njega ne bo nazaj, pa ti pojdeš za njim. V večnosti se snideta. Zato ne toguj čez mero!... Tam od daleč z onega sveta vmešava se med tvoj jok in tvoje klice nek drugi klic. Poznaš ta glas? Glas je tvojega sina, tvojega moža... Kliče te, milo te kliče na pomoč! »Usmilite se me, usmilite se vsaj vi, pri-

patelji moji, ker božja roka me je zadela. (Job 19, 21.) Slišiš ta glas in upam, da ga ne preslišiš!...

Vojska divja dalje; ni ji videti konca. Kako hrepenimo vsi po toliko zaželenem miru. Srečen dan, srečna ura, ki nam prinese preveselo novico: »Mir je sklenjen.« Ni ga miru na zemlji, ni ga pa miru tudi v vicah. Pošljajmo te dni svoje klice do Boga, da pošlje angela miru v tisti strašni kraj, kjer hrepene uboge duše po večnem miru! Delajmo silo božjemu usmiljenju in upati smemo, da nam legije rešenih duš izprosijo pri Bogu mir, kakor nam ga svet ne more dati.

Na pomoč ubogim dušam v vicah!

2. Kako?

Z molitvijo! »Sveta in zveličavna je misel, moliti za umrle, da bi bili rešeni grehovi! (Makab. 12, 46.) Prerok Danijel je molil za Izraelsko ljudstvo, da bi ga Bog rešil iz babilonske sužnosti. Komaj je dokončal svojo molitev, prikaže se mu angel Gabrijel in mu naznani skorajšnje rešitev njegovega ljudstva. — Sv. Peter je bil zaprt v ječo. Cerkev pa je neprenehoma molila zanj in bil je rešen po angelu.

Molite, molite veliko, posebno sv. rožni venec! Verne duše v vicah so jetniki božje pravičnosti. Strašna je njihova usoda. Marijo pa častimo kot rešiteljico jetnikov. Sv. rožni venec je tista čudovita rešilna vrv ki potegne duše iz vic.

Najzdatnejšo pomoč pa naklonimo dušam v vicah z daritvijo sv. maše. Že Juda Makabejec je poslal v Jeruzalem 12 tisoč drahem, da bi se opravile daritve za one, ki so padli v boju s sovražniki. Dokler ni opravil Jezus svoje krvave daritve na križu vrh Golgote, ni mogla nobena duša pravičnih stare zaveze v sveta nebesa. Jezus, Odrešenik, jih je popeljal tja. Sv. maša je pa nekrvavo ponavljanje daritve na križu in tudi pri vsaki sv. maši naklanja Jezus dušam v vicah in vernim na zemlji iste sadove, kakor pri svoji daritvi na križu.

Mesec november je mesec ubogih duš. Na noče! Radi in pogostoma, ako le mogoče, vsak dan k sv. maši!

Še ni bila posijala jutranja zarja izza Libanonskih gorá na mesto Jeruzalem, že so hitele pobožne žene z dragocenimi mazili na vrt Jožefa Arimatejca k grobu Jezusovemu, da bi mazile njegovo telo. Naj

bi enaka vnema in gorečnost gnala tudi nas v mesecu novembru v prvih jutranjih urah v naše cerkve k daritvi sv. maše v prid ubogim dušam v vicah.

Da, k daritvi sv. maše, če mogoče vsak dan, in pa k sv. obhajilu! Ste ljubili svoje ranjke? Ste jih radi imeli? Jim želite dobro? Udeležba pri sv. maši in pri sv. obhajilu boče to pokazala...

Pridno torej k sv. maši, pridno k svetemu obhajilu, da naklonimo dušam v vicah kolikor mogoče veliko odpustkov! Vernih duš dan, 2. novembra je dan velikih odpustkov. Lanski »Bogoljub« piše: »Pokojni sv. oče Pij X. so dovolili z odlokom dne 15. junija 1914, da zamorejo vsi verniki pod navadnimi pogoji (spoved in sv. obhajilo) vsa kkrat zadobiti popolen odpustek, ki se more obrniti samo v prid vernim dušam v vicah, kolikorkrat dne 2. novembra obiščejo kako cerkev (tudi podružnično) ali javno kapelo z namenom, da bi pomogli dušam v vicah in da molijo po papeževem namenu. Ta opustek je možno zadobiti od poldne 1. novembra do polnoči 2. novembra. Spoved se lahko opravi v ta namen tekom osmih dni pred 2. novembrom, sveto obhajilo se pa mora sprejeti 1. ali 2. novembra. Tistim pa, ki hodijo k svetemu obhajilu vsak dan ali skoro vsak dan, ni treba, da bi za te toties-quoties (kolikorkrat-tolikokrat) odpustke šli še posebej k spovedi. Posebno letos so ti odpustki silno vabljivi, ko duše v vojski padlih koprne po njih... Naj bi se torej vnelo sveto tekmonovanje med nami, kdo bo tem dušam največ pomagal.« (»Bogoljub« št. 10. 1914.)

Z molitvijo svetega križevega pota tudi lahko naklonimo ubogim dušam zelo mnogo odpustkov. Ali ljubimo to molitev zadosti? Ali jo cenimo in gojimo po vrednosti?

Dajajmo tudi miloščino! Nikdar ni bilo na svetu še toliko gorja, nikdar še toliko prilike, skazovati bližnjemu dobra dela usmiljenja. »Miloščina«, pravi sv. pismo, »očičuje dušo grehov in da najti milosti in večno življenje!« (Tob. 12.) Odtod navada med Slovenci, deliti kruh (prešice) o Vseh svetih, da bi ljudje molili za umrle.

Darujmo za duše v vicah sploh vsa dobra dela! Prenašajmo vse križe in težave, vse pomanjkanje in vso žalost teh dni vdano v voljo božjo ter v prid trpečim dušam in Bog bo obrisal solze iz njihovih očeš...

Kje mi boste grob izkopali?

Kje mi boste grob izkopali,
ko zastane moje srce?
Kje mi boste rušo zrahljali,
kadar Jezus pošlje po mé?

Kje mi boste grob izkopali?
Kam utrujena ležem spat?
Kje mi boste cvetja nastlali,
ko utihne pesem lopat?

Kje mi boste grob izkopali,
kam spremili ob joku zvonov?
Kam pozdrav mi zadnji poslali,
kje kropil me bo vaš blažoslov?

Kje mi boste grob izkopali?
Želja ena mi v duši gori:
da poleg cerkve bi jamo izbrali,
blizu oltarja najslaje se spi.

M. Elizabeta.

Skrbimo za ranjke — po zgledu prvih kristjanov:

Na grobeh svojih ljubih ranjkah so prvi kristjani radi gradili male kapelice. V kapelico so postavili mizo. Krog nje so se zbrali še živi sorodniki. Duhovnik je opravil presv. daritev in je krog mize zbrane obhajal. To jim je bilo v veliko tolažbo. Po sveti pojedini so hrepeneli priti v stik z dragimi ranjkami. In bilo je to opravičeno. Saj oni, ki so že na onem svetu, uživajo ali vsaj žele uživati istega Kristusa, ki je tudi naša dušna hrana. Pri obhajilni mizi se tudi mi najlažje približamo dušam naših ljubih ranjkah. Oko jih sicer ne vidi, toda srce čuti njihovo bližino; pri sv. obhajilu čutimo sladkost občestva svetnikov.

Ostanke teh starodavnih navad imamo še po nekaterih krajih. Ob pogrebu, osmi dan ali na obletnico pokojnih gredo vsi domači k sv. obhajilu. To je zares lepa navada, ki ne sme zamreti, ampak poživiti se mora, da bo povsodi vpeljana! Pač je lepo, ako so

domači ob takih prilikah pri zadušnih svetih mašah in biljah navzoči; pa to ne zadostuje; ni da bi prepustili vse le mašniku, ki za ranjke mašuje in moli; vdeležimo se sv. daritve tako, da sprejmemo ob takih prilikah sami sv. obhajilo. O sveta, blažena ura, ko Jezusova ljubezen s skrivnostnimi in tako sladkimi vezmi oklepa žive in mrtve! Kako se srce zlajša! Mi čutimo bližino dragih duš; sladke solze tolažbe se nam utrinjajo. In kako se vesele duše tam v vicah teh sv. obhajil ker jim odpirajo vrata v kraj miru in pokoja! Na boljši način se zadušnih sv. maš ne moremo udeleževati.

Poživimo torej staro navado: **O pogrebni sv. mašah, ob osminah in obletnicah, sploh pri vseh zadušnicah naj stopajo vsi domači k obhajilni mizi!**

Verniki, spodbujajte drug drugega k tej lepi navadi!

Varujte otroke pohujšanja!

(Z Goriškega.)

»Glejte, da ne pohujšate katerega teh malib!
(Mat. 18, 10.)

Vojska, kaj delaš! Gorje, ki ga rodiš, je brez meje. Povsod pustošenje, uničenje.

Grozno je to gorje, a še ni najhujše. Uničiti grozi tudi dušno blaginjo človeštva. Medtem ko pada cvet moštva na bojnih poljih, se trudi satan, uničiti dušno blaginjo človeških src.

Pa še več! Ne prizanaša niti najmanjšim izmed človeških otrok: nedolžnim otročičem.

Končala bo vojska in mir bo zopet sklenjen. Vrnejo se zopet domov naši mla-

deniči in možje, ki niso padli v boju. Z božjo pomočjo in državno podporo se bodo zidali porušeni domovi, postavljale cerkve. A kdo, vprašamo, kdo bo zopet sezidal templje Sv. Duha? Kdo bo zopet dal nazaj otrokom oropano nedolžnost, ako jo sedaj izgubé? Oropana za enkrat — je uničena za vselej.

Varujmo torej, varujmo otroke pohujšanja! Vedno velja ta klic, a v sedanjih razmerah še prav posebno.

1.

Vsi poznamo otroško naravo. Sama radovednost ga je. Za vse ima odprte oči in ušesa. Po vsem povprašuje, vse hoče videti in vedeti. Povsod hoče biti zraven; vse si hoče ogledati, vse potipati. Včasih ti stavi vprašanja tako hitro, da mu komaj odgovarjaš. Večkrat te v svoji nedolžnosti povprašuje po tem in onem, na kar mu ne moreš in ne smeš povedati cele resnice, ako mu hočeš dobro.

So li pa sedanje razmere take, da bi mogla biti ta radovednost otrokom v korist? Vsi vemo, da ne. Kakšne stvari se mnogokrat godijo pri belem dnevu! Srce se vam krči ob misli, kaj otroci večkrat

In kako hitro se širi slabo! Ako kateri kaj vlovi na uho, hitro stikajo v velikih gručah glave skupaj in si skrivnostno šepetajo. In pohujšanje gre dalje; širi se kakor krogi na vodi, kamor si vrgeš kamen.

Res je sicer, da vsega pohujšanja, posebno v sedanjih razmerah, ni mogoče zabraniti. Dobe se namreč brezvestni ljudje, ki imajo največje grdobije za nekaj naravnega in dovoljenega. Toda ako ne moremo vloviti volka, se pa skrijemo pred njim. Res je, da mnogim ni mogoče zamašiti umazanih ust, niti prepovedati slabega obnašanja, a otrokom lahko daš svoj strah in jim braniš med volko.

Eno mašo bom plačala,
Da se bo za sina brala,
Mašnik bode mašo bral;
sin bo pa na vahti stal.

(Naredna.)

vidijo in slišijo po cestah in javnih prostorih in žalibog tudi v domači hiši. Nihče se ne ozre, niti ne vpraša, ali so otroci zraven. Uboga mlada srca!

Kako je to žalostno! In vendar, dobe se starši, in mnogo je takih, ki ne vidijo in nočejo videti nevarnosti, v kateri se mnogokrat nahajajo njihovi otroci. V lastni hiši, pri lastnih starejših otrocih, sinovih in hčerah trpe stvari, ki morajo nad vse slabo in pogubno vplivati na nedolžna srca malih.

Vsepovsod se čujejo tožbe dušnih pastirjev, dobrih učiteljev in staršev, kako so postali mnogi otroci hudobni in razposajeni. Sama raztresenost jih je. Leni so za molitev in vse dobro. Nekaterih kar ni več spoznati.

v e. Mnogo hudega lahko zabranimo, posebno pri otrocih, ako le hočemo.

2.

Lažje je pohujšanje zabraniti nego popraviti, ako se sploh še da popraviti. Splošno se trdi, da en rod ne bo mogoče popraviti zla in škode, posebno dušne, ki jo povzročča vojska. Ako pa se spridijo še naši mali, ako zaide pohujšanje med naše otroke, potem smo pa udarjeni za dva rodova in še več. Ako je korenina mrtva, drevo ne more ozeleneti. Kjer ni cvetja, tam ni tudi sadu.

Zato, krščanski starši, pazite na svoje otroke kot na punčico svojega očesa! Imejte jih vedno pred očmi! Pazite posebno, da ne vidijo kaj slabega na svojih starejših bratih in sestrah! Ne trpite klet-

vine in slabega govorjenja v svoji hiši, še manj kako shajanje s pokvarjenimi ljudmi! Naj vlada molitev v vaših družinah in sami molite veliko za svoje otroke!

Svojčas se je organizirala po mnogih krajih obhajilna zveza otrok v prid vojakom. Naj pristopajo otroci tudi sedaj pogosto k sv. obhajilu! Jezus, prijatelj čistih duš, bo njihov najboljši varih.

Učite otroke ljubiti in častiti Marijo, varihinjo nedolžnosti! Spominjajte jih vsepričujočnosti božje! Budite v njih srcih

strah božji in spomin na oko božje, ki vse vidi, spomin na pričujočnost angela variha!

Varujte otroke brezposelnosti, lenobe in pohajkovanja. Delavcev primanjkuje; naj otroci po močeh pomagajo pri delu. Lenoba je vseh grdob grdoba. In otrok se že sam izmisli mnogo slabega, kaj šele, ko pride v družbo lenuhov in pohajčev.

Ti pa, mili Jezus, ljubitelj otrok, varuj našo deco; blagoslovi nedolžne otročiče! Blagoslovi tudi vse, ki jih varujejo pohujšanja.

L. C.

Kje bom ...?

Zložil na bojišču 26. septembra 1915.

Umrli bom — pa ne vem kedaj,
in sojen bom — ne znam kako,
kje bom potem — le Bog vé to.

Gospod določi smrtni kraj,
pravično vsakega bo sodil,
kdor zvest je bil, mu dom bo raj,
in pekel — če je v grehah blodil.

Življenje v raju — v peklu smrt,
trpljenje večno, nepopisno.

Zdaj dvojen mi je pot odprt,
kje bom? Od mene je odvisno.

Zato ne maram v kraj temè,
v pogubo po široki cesti,
dovolj na zemlji je bolesti;
v višavo se moj duh naj vzpne,
ker čul bom: pridi, hlapec zvesti!

Limbarski.

Vzgoja otrok v krščanski družini.

(Priobčuje župnik Jožef Volc.)

(Dalje.)

2. Kakó zapoveduj in prepoveduj.

Indijanski glavar, mladi Tahilunga, je stopil pred svoj šator zgodaj jutraj, v bojni opravi. Prvič ima danes povesti svoje vojnike na pohod. A so izkušeni ti njegovi vojniki. Pokazati jim mora, da je premetenec tudi on. — Zabrlizga. Urno se zbere tolpa okrog njega. Vse oboroženo do zob. Kam in kod? Drzno stopi Tahilunga pred voj. »Tovariši, junaki, za menoj brez pomislekov, brez strahu! Znal vam bom ukazovati, kakor se spodobi glavarju. Čuj predvsem, ti solnce tam gori, kaj ti velim ta dan jaz, Tahilunga, glavar Mimbrenov. Ostra je tvoja luč in velik tvoj zar, toda silnejša je moja beseda in ostrejši moj ukaz. Odtam, kjer si zdaj, mi greš polagoma do vrhunca po ravni poti, nič na desno, nič na levo. Do opoldne mi imaš biti sredi poti. Potem pa onstran navzdol, in zvečer, ko se vračam domov, mi izgineš, ondi za gorami. Takó ti ukazujem jaz, Tahilunga, glavar Mimbrenov.« — Solnce je šlo res svojo

navadno pot. Tahilunga se je pa zvečer zadovoljno muzal samsebi: »Vse te rado uboga, če znaš prav ukazovati.«

Veliko resnico vsebuje ta izrek. Prelepih uspehov doseže v najtežavnejših okoliščinah, kdor zna prav ukazovati. In to ne le n. pr. na bojnem polju ali na vladarskem prestolu ali pri gospodarstvu, kjer je opravek zgolj z razumnimi ljudmi — tudi v tistem družinskem krogu, med negodnimi otroci, pri vzgoji.

Česa si pač starši pri vzgoji bolj želijo kot radovoljne in točne pokorščine otrok? Ubogljivost je duša vzgoji. Ubogljivost, voljno in vstrajno, pa utemelji in podpre v otrokovi duši le modro ukazovanje. Upornost in gnev pa neumno ukazovanje. Ukazuješ pa, kadar zapoveduješ in prepoveduješ.

Kakó torej prav zapovedovati in prepovedovati, da ne prideš vzgojitelj pri tem mučnem opravku iz blata v lužo?

Pomni to:

Zapoveduj in prepoveduj zmiraj po pameti. Boljše bi rekli: po vesti. Nikdar kaj pregrešnega ne velevaj otroku pod nobenim izgovorom; nikdar kaj zapovedanega ne prepoveduj, če ni prav važnega vzroka. Krščanski vzgojitelj! Boga je treba bolj slušati kot ljudi (Dej. 5, 29). Vedi, da to velja tudi za otroka. In ti si namestnik božji otroku, oskrbnik lastnine božje, — ali smeš kaj zapovedati ali prepovedati otroku, kar Bogu ni všeč? Da bi šel otrok krast, da ne bi smel k sv. zakramentom, da naj bi se v šoli zlagal? Bog obvari: tega ali podobnega zapovedati, oziroma prepovedati, nimaš pravice. Segal bi v pravice božje. In še samsebi bi kršil čast in veljavo. Otrok bi jo naglo pogodil: Če smem krasti tujim, smem tudi staršem; če mi treba ubogati kateheta, tudi ni treba očeta; če smem lagati v šoli, zakaj ne doma — ? In prav bi sodil. Kdor ni zvest Bogu, zakaj bi zvesto služil ljudem?

Neki oče je ukazal v nedeljo sinu, naj gre kosit. Bilo je brez potrebe. — »Ali danes je nedelja, oče,« poprimo sin.

»Nedelja gor, nedelja dol, če pa jaz rečem,« zarohni stari.

»Kaj pa božja zapoved, oče?«

»Božja zapoved je za otroke. Greš, pa je amen.«

Sin se okrene. Stopi k durim: »Veste, oče, zdaj pa navkljub ne grem. Najprej je tretja božja zapoved, potem šele četrta. Če tretja nič ne velja, četrta še manj.« Pa zaloputne duri za seboj.

Stari za njim. A v hipu obstane. »Trmoglavc trmoglavi —!« Zasuče klobuk. »Saj ima smrkovec skoro prav!« —

Da bo pa tvoje ukazovanje po pameti, tudi ne smeš zapovedovati ali prepovedovati otrokom, kar jim je zelo težavno ali celó nemogoče storiti ali opustiti. »V eni uri se mi imaš naučiti vso to stran,« pokažeš otroku katekizem in potem šibo za ogledalom, »drugače — —!« Otrok morda poizkusi — če je še dober — a vidi, da ne gre. V eni uri nemogoče. Srce se mu krči, obupuje, srd se mu vnema. Ali pa se uči površno, na videz, za silo. In ti, ko se vrneš čez uro, kaj boš storil? Robantil, zmerjal, tepel? Ali odnehal? Skoro bolj prav boš storil, če boš odnehal. Toda otrok se bo zavedel, da je zmagal on, in da si ti prepadel s svojim ukazom. In komu bo to v korist? Ne tebi, ne onemu. Škof Slomšek nekje pravijo: »Neubogljive in nepokorne otroke izrediš, ako jih za vsako delo poprosiš; ako jim ukažeš, pa jih pustiš, akoravno ne storijo, kar si rekel; če jim s

kaznijo žugaš, pa jih potem ne kaznuješ; ako se daš pregovoriti, da ne dopolnijo, kar jim rečeš.« Zato prej premisli, preden ukažeš, dragi vzgojitelj, ali otrok more, kar ti hočeš. Čimvečkrat se boš namreč zaletel z nepremišljenim ukazom, tem težje boš drugič dosegel, kar boš hotel. Voljna pokorščina je le sad modrega ukazovanja.

To pa tudi povemo: Paziti morajo starši, da se jim morda obzirnost ne izprevrže v mehkuženje, da bi se jim namreč otroci preveč smilili, pa bi si jim ne upali ukazati nič neprijetnega, težavnega, češ, naš je preslaboten, naša je prenežna, da bi se jima nakladalo ali odrekalo to in ono. Le lepó po sredi med slepo ljubeznijo in brezobzirnostjo, pa bo prav! Otrok ni ne iz jekla, da bi se kovalo na njem, pa tudi ne iz tako fine mokice, da bi se pod vsako težo sesedel.

Drugo: vidi naj se na vsem tvojem govorjenju in vedenju, krščanski vzgojitelj, da zapoveduješ in prepoveduješ otroku iz skrbljivosti, iz dobrohotnosti, iz ljubezni — iz blage volje, ne pa iz sitnosti, nagajivosti ali celó iz sovražnosti. Otroci naj bodo uverjeni nad vsak dvom, da jim ukazuješ le zato, ker presodiš, da je tako zanje prav in dobro. Potem bodo tudi radi ubogali; tudi otrok ponavadi ni toliko lahkomišljen, da bi tiščal v lastno nesrečo. Zapoveduj in prepoveduj torej prijazno, ne pa zadirčno, zmerjaje in ropotaje. Pokorščino treba otroku polajšati, omiliti, da bo ubogal iz ljubezni. To je potem šele popolna pokorščina, popoln uspeh zapovedi ali prepovedi. Otrok, ki uboga iz ljubezni, tudi naskrivnem očetovih in materinih ukazov ne pozabi.

Ali, kakó je včasih med vami, ljubi starši? Ti moj Bog, čisto drugače, čisto narobe. Nekateri oče ni nikoli prijaznega obraza, kadar zapoveduje. Osoren, mrk, trd, vedno na udarec pripravljen. Mnoga mati zapoveduje ali prepoveduje sploh le takrat, kadar je razburjena, nasajena, nervozna. Še celó tako daleč se včasih izpozabita božja namestnika, da ukazujeta z vragom, zlodjem, hudičem. To bi ne smelo biti niti takrat ne, kadar treba zoper obnavljanje malo bolj ostre besede. V zdravila nikarte mešati strupa!

Zelo važno je pri ukazovanju tudi to: Zapoveduj in prepoveduj otrokom kratko in jasno! Le dolgih pridig nikar! Če veliš nakratko pa dosti razumljivo, ima ukaz moč in se oprime duše kakor dogodek, ki privrši iznenada. Tudi ima kratko

in odločno ukazovanje to dobro, da že naprej onemogoči vse mogoče izgovore. Dolgovezno ukazovanje se pa zdi, kakor bi otroka prosil ali pa sam šele cincal, ali je prav, ali ne, kar si ukazal. Le poglejše božje zapovedi, kakó nakratko pa odločno zapovedujejo in prepovedujejo! — Ko je klical Bog predse mladega Samuela, ga je pozval samó s kratkima besedama: »Samuel, Samuel!« — Gotovo je znal modro ukazovati tudi onj paganski stotnik, ki je prišel h Gospodu, prosit zdravja svojemu bolnemu hlapcu. Rekel je Jezusu: »Imam pod seboj vojščake in rečem temu; Idi, in gre! in onemu: Pridi, in pride; in svojemu služabniku: Stóri to, in stori.« (Mat. 8. 9.)

Takó naj ukazujejo kratko in jasno tudi starši. Oblast ne pozna dolgoveznega govoričenja. Saj ni treba, da bi morali biti starši pri ukazovanju preveč vojaški, nedostopni; toda ukazujejo naj z neko dostojanstveno resnobo, ki kaže, da vršé s tem eno najtehtnejših svojih dolžnosti. Le toliko besedi, kolikor jih je treba, da otrok umé, kaj mu je storiti ali opustiti. »Pusti to! — Spat zdaj! — Na delo! — Knjige v kraj! — Molit! — Prosi! — V šolo! — Domov! — Tistega ne! — To Boga žali! — To je greh! — Ne dovolim!« To je jedrnato ukazovanje, ki ne pozna izvinkov in stranpoti. Pri tem pa ni potreba, da bi se vzgojitelj grdo držal, kot huda ura; ne, za vsakim ukazom spet mila beseda in prijazen obraz, da se srce srcu ne zapre. Tudi ni nič napačnega, če se odraslim otrokom pojasni p o z n e j e, ko je enkrat ukaz že izvršen, z a k a j je bila ta in ona zapoved ali prepoved opravičena in umestna. Dokler se pa ukazuje, pa le nič blebetavosti in mešetarjenja! »Veliko besedi pri ukazovanju je kakor vodena polivka na dobro pečenko,« — pravi moder izrek.

Nadalje to: Kar zapoveš ali prepoveš premišljeno, naj obvelja n e p r e k l i c n o!

Pajkova Marjetka ni hotela zjutraj pravočasno vsitati, da spiše nalogo. Šla je brez spisane naloge v šolo. Bila je zaprta ter je prišla šele ob eni domov. Ob štirih je pa poprosila mater kakor ponavadi: »Mama, kofetka!«

»Danes nič!« jo zavrne mati. »Kadar boš zaprta, nikoli nič!«

»Oh, mama,« zaihti deklíč, »saj vem, da me samo dražite. Še vsakokrat ste mi ga dali, čeprav ste rekli, da mi ga ne boste. Oh, mama —!«

Tako je pri vzgoji, kjer starši samo ukazujejo, na izpolnitev pa nič ne pazijo ali malo drže. Beseda očetova in materina

mora biti otroku sveta nalik besedi božji; veljavna in dotrjena, kakor v kamen vklesana. Nobeno mrmranje ali kujanje, nobeno oporekanje ali moledovanje, ne prošnja, ne grožnja, najmanj pa jok ali upor, naj je ne ovrže. »Kar sem rekel, sem rekel!« — to bodi vzgojiteljev pečat na premišljeni ukaz.

Seveda moramo spet poudariti: p r e m i š l j e n i ukaz. Kdor prepoveduje ali zapoveduje le po svoji strasti, nima pravice zahtevati pokorščine, tudi od otroka ne. Podlaga ukazovanju je ta: Starši imajo misliti namesto otrok, presojati namesto otrok, odločevati v imenu otrok. Kdor pa ukazuje tjevendan, brez premisleka in brezobzirno, še za živinskega pastirja ni dober. kamo-li za vzgojitelja!

Včasih se pa vendar nakreti, da mora vzgojitelj preklicati premišljen in moder ukaz. Na primer: če ga je kako naključje zapeljalo v napačno presodbo; če nenadoma nastanejo velike ovire za izvršitev ukaza; če je drugi zakonski ali katehet ali učitelj že prej drugače ukazal; če obeta preklic ukaza večjo korist kot pa njega izpolnitev itd. V takem slučaju naj se izvrši preklic dostojanstveno, brez opravičevanja in poniževanja. Dobro pa je, če otroku poveš vzrok, zakaj ne zahtevaš več izpolnitve ukaza.

Toda taki primerljaji so pri premišljenem vzgojitelju le izjeme. Nasploh veljaj pravilo: Kar je ukazano, je ukazano! Ne odnehati za vsak nič od tega, kar je enkrat zapovedano ali prepovedano! Tudi čež dva dni ne, tudi čež tri dni ne, tudi čež mesec, čež leto in dan ne... Kar je enkrat ukazano, mora obveljati za zmiraj in vedno, če ni zoper tehten vzrok. »Ne nohtov griziti; ne sadja klatiti; ne živine pretepati; moliti zjutraj, pred jedjo in po jedi; vljudno pozdraviti ob prihodu in odhodu; na prvo besedo ubogati...«, to in tako se pove enkrat, dvakrat, če treba, tudi večkrat. Toda odnehati se ne sme, da bi čež teden več ne veljalo, kar se je za ukazalo. So namreč premehki in nepočakljivi starši, ki precej obupajo, če ne zaleže pri otroku prvih pet, šest ukazov, pa tarnajo: »Saj nobena beseda nič ne pomaža. Kdo bo zmiraj učil in pridigoval?« Pa rajši začno s sladkimi prošnjami in obljubami: »Kaj ne, Ivanka, da boš; ti bom pa cukercčka dala; le ubogaj, Jožek, le; boš pa z menoj na polje šel; le pridno se učite, vam bo pa Miklavž prinesel...« in podobno. Táko mešetarjenje ni nikaka vzgoja. To je potuha otrokovi trmi. Otrok,

ki je količkaj pravilno vzgojevan, vé, da ima pri ukazih na izbiro samo dvoje: ali da uboga, ali pa, da ga tepe nadloga.

Končno še to: Ne zapoveduj in prepoveduj p r e v e č! Je najti staršev, ki so venomer nad otrokom. Od zgodnjega jutra do pozne noči: sámo javkanje in godrnjanje, ukazovanje in priiganjanje, da otrok že ne more več vedeti, kaj mu je naročeno. Ukaz pobija ukaz. Otroka zbega, zmeša, otopi, da se ga končno ne prime več ne dobra, ne huda. Slomšek pravijo takoie: »Mlačni in leni vzrastejo otroci, ako jim naložiš preveč naenkrat; ako neprestano nad njimi regljaš in jih kregaš; če jim nič ne rečeš, dasiravno ne storijo, kar so dolžni.« Kakor drugod, bo pač tudi tukaj veljal rek: Preveč še s kruhom ni dobro. Čimveč zapovedi in prepovedi, temveč bo tudi prestopkov — pri najboljših otrocih. Saj je še Bog, najsvetejši in najpravičnejši, dal vesoljnemu človeštvu vseh časov in krajev le deset zapovedi; in sveta Cerkev, najskrbljivejša duhovna mati, spet le prav malo. Zato rajši manj ukazov, pa na tiste večjo pozornost, ali so se izpolnili.

No, pa pri malih naj še bo malo več zapovedovanja in prepovedovanja, ko je treba nadzorovati vsak njih korak in voditi skoro vsako njihovo opravilo; toda pri večjih pa že mora ukazovanje tem bolj pomehnavati, čim bolj otroci izpodraščajo. Mladenič in dekle morata znati pri svojih petnajstih, šestnajstih letih že tudi sama kaj pravega izbrati, če sta bila dobro odgojevana. Saj to je ravno cilj vzgoje, da se otrok iz lastnega nagiba odloči za dobro in zavrne hudo. To smo že večkrat poudarili. Oče in mati morata torej polagoma opuščati stroge ukaze pri takih bolj odraslih otrocih, pa se omejiti bolj na dobre nasvete in na skrbneje nadzorstvo. Iz predstojnikov naj postaneta otrokom iskrena prijatelja in nesebična svetovavca. Ni drugače! Vsako gnezdo se enkrat izprazni, vsaki mladiči se enkrat izgodé. Prijatelji in svetovavci pa naj ostanejo starši svojim otrokom še daleč vun čez vzgojno dobo; še tudi potem, ko so si otroci že postavili svoje lastno »ognjišče.«

Da pa otroci lažje in zanesljiveje izpolnijo, kar jim je ukazano, k temu mnogo pripomore natančen hišni red. Ta mora biti sicer vpeljan v vsaki družini, zlasti pa še tam, kjer so otroci. Brez hišnega reda ne bo vzgoja nikjer dosti prida. Hišni red je minister vzgojnega dela. V vsaki družini bodi enkrat za vselej ali pa vsaj za določen čas ukazano, kdaj morajo otroci vstati,

kdaj iti spat; kdaj moliti, kdaj igrati; kje se umiti, kje klečati; kdaj iti v cerkev, kdaj v šolo; kako se vesti pri molitvi, pri jedi, pri oblačenju, pri slačenju, vpričo tujih ljudi, do staršev, duhovnikov, učiteljev, bratov in sestrá, poslov...; kdo in kdaj naj pomete, kdo donese vode, kdo preskrbi blagoslovljene vode; kje naj se hrani mlek, kje knjige, kje obleka, obuvala, pokrivala, orodje... Vse to, če je strogo določeno in ukazano, mnogo olajša otrokom pokorščino, ker utrjuje v njih hvalevredne navade; staršem pa prihrani marsikatero besedo, ker jim ni treba za vsako reč sproti ukazovati in poučevati. Če imajo otroci vsak svoje določeno opravilo v hišnem redu, n. pr. kdo moli naprej pred jedjo in po jedi; kdo pobriše mizo; kdo moli naprej angelsko češčenje, rožni venec; kdo pomaga obleči mlajšega bratca ali sestrico; kdo olupi krompir, prinese drva, pomije posodo... kjer je vse to in drugo po hišnem redu že odkazano, ne bo treba domala nič ukazovanja, samo malo spomniti bo treba: »Ali ne veš, kaj je tvoje delo? Ali še nisi?« — pa se bo izvršilo vse ročno in voljno brez truda in jeze. O, hišni red je prava dobrota za vzgojo, pa tudi za mirno družinsko življenje!

Samoobsebi je pa tudi umevno, da morata oče in mati ukazovati otrokom složno, v lepi sporazumnosti. Tudi to otrokom mnogo olajša uboganje in ukazom zagotovi uspeh. Kadar oče kaj zapove, naj tudi mati pazi, da otrok natančno izpolni očetov ukaz; kadar pa mati otrokom kaj veli ali prepove, naj tudi pri očetu velja, kakor bi bila to njegova beseda. Le tedaj, če bi kateri (oče ali mati) zapovedal otrokom kaj grešnega, sme drugi vpričo otrok oporekati: »To se ne sme, ker je greh!« Otrok naj le vidi, da ne sme nihče poznati ozirov tam, kjer se gre za božjo postavo. — Če je bil pa ukaz samo nepriimeren ali malce škodljiv, naj se pa oče in mati nasamem med seboj pomenita in prešetata, kako ukaz preklicati, da ne bo trpela čast in sporazumnost staršev.

Še večjega, da, nedopovedljivega pomena je pa to, da oče in mati tudi sama storita tako in to, kar in kakor ukazujeja otrokom. Ukazovati, pa sam narobe delati, bi se reklo: z eno roko graditi, z drugo podirati. Lep zgled je luč pri vzgoji.

Toda o tem izpregovorimo v posebnem predelku. Dober zgled namreč ni samo močan buditelj hvalevrednih navad v otrocih, ampak je celó najboljši učitelj pri izreji in pri vzgoji otrok.

Nekaj o odpustkih.

Ali se morejo odpustki nakloniti živim?

V zadnji številki »Bogoljuba« je bilo na zadnji strani zapisano, da se rožnovenski odpustki lahko naklonijo živim ali mrtvim. Urednik je to nekako prezrl. Da se pa ne bo zmeta nadaljevala, bodi danes to popravljeno.

Ali se torej morejo odpustki naklanjati tudi živim?

Mogli bi se, — ko bi namreč Cerkev to hotela in dovolila. Vsled »občestva svetnikov« namreč lahko darujemo ljudje kakor dušam v vicah tako tudi živim kristjanom svoja dobra in zadostilna dela. Samo po sebi bi torej ne bilo nemogoče naklanjati odpustke tudi živim, — ko bi Cerkev, ki je oskrbnica in gospodarica odpustkov, to hotela. Toda Cerkev (papeži) naklanja odpustke vedno le tistim, ki izpolnijo zahtevane pogoje; — ne dovoli jih pa naklanjati drugim živim, ki imajo sami prilžnost odpustke dobiti, če jih hočejo; da se ne podpira njih lenoba. Dovolj pa darovati jih dušam v vicah, ker si same ne morejo več pomagati. Živim se torej po volji sv. Cerkve odpustki ne morejo darovati. (Beringer: Ablasse, 11. izdaja, str. 68.)

Kaj naj se molí za odpustke?

Za popolne odpustke in zlasti za takomenovane porcijunkulske (toties-quoties) odpustke, kakršni se dobe zdaj o Vseh svetih, se navadno zahteva obisk cerkve in molitev na papežev namen.

Kaj in koliko naj se molí na papežev namen? Navadno se pravi: 5 očenašev in 5 češčenarij. Dobro! — toda s tem pa ni rečeno, da se morajo ravno sami očenaši in češčenarije moliti. Ampak dobra je vsaka primerna molitev približno enako dolga kakor 5 očenašev in češčenarij. Same očenaše dolgo časa moliti se namreč človek lahko naveliča; malo spremembe dobre dne in se lahko dalj časa vzdrži. Moli se lahko sveti rožnivenec v oddelkih, dalje vse čvetefer litanije, ki se molijo navadno pri božji službi in tudi druge primerne molitve, n. pr. če imate v molitveniku kake molitve za papeža, za sv. Cerkev, molitev k sv. Jožefu pri rožnivenski pobožnosti, posvetilna molitev k Srcu Jezusovemu, molitev k sv. Mihaelu po sv. maši itd. itd.

Vsaj nekaj se mora moliti usšno; drugo se lahko molí samo v duhu.

Breme obiskov naj se razdeli na več delov, da se lažje nosi in se lahko dobi več odpustkov: nekaj na Vseh svetnikov dan že pred popoldansko božjo službo, nekaj po božji službi. Obisk božje službe same tudi velja za en obisk cerkve, če se opravi vmes primerna molitev. Nekaj na vernih duš dan zjutraj pred sv. mašo, nekaj po sv. maši; nekaj — če je mogoče — isti dan tudi popoldne ali zvečer.

Kakor že povedano, odpustki se dobe v vsaki cerkvi, tudi na podružnici, kar bo mnogim jako prilžno.

Še: vojska in moda.

Večkrat že se je »Bogoljub« mudil pri kočljivi točki »moda«. Nekateri pravijo, da je pomagalo, drugi zopet trde, da so ženske nepopoljšljive. V tolažbo za nas je dejstvo, da se tudi drugod niso docela spametovale. Zato se pa vrši zlasti po katoliških delih Nemčije neizprosno boj zoper spodtakljivo žensko modo. Ker je tudi za nas zanimivo, kako v tem boju postopajo, — pa tudi manj zamere bo, — hočemo povedati, kar poroča neki župnik iz Nemčije.¹

Tako-le piše: Treba je ženstvo zopet in zopet opominjati, naj se v svoji obleki ravna po krščanskih načelih kakor žele

predpisi in nauki naših škofov. Ni pa dovolj, ako o tem govorimo le v obče, ako le naglašamo, kako pohujšljiva je sedanja moda. Zakaj? Iz cerkve grede bodo ženske zabavljale rekoč: Kaj neki hoče župnik? —

Treba je enkrat jasne in razločne besede, ki pove naravnost, kaj je tako spodtakljivo na lahkomišljeni tujezemski modi. Misijonar oče W. Sierp je zapisal tri točke: 1. Proč s tesnimi krili, ki se prilegajo telesu! 2. Proč s prozornimi tkaninami! 3. Proč s prozornimi in izrezanimi jopicami!

In zdaj ve vsaka žena in slehernna mladenka, kaj je spodtakljivo na nenemški tujezemski modi. O tem predmetu je treba

¹ Iz: Magazin f. volkstüml. Apologetik Nr. 9.

razpravljati v Marijinih družbah, v dekliških organizacijah, v delavskih društvi ali v prostih predavanjih za matere in žene.

Ta predmet je važen tudi za redovnice, ki vodijo pouk v šivanju obleke in perila, važen pred vsem za šivilje. — Misijske tri besede in še nekaj opomb zraven so dali v Nemčiji debelo tiskati na velike liste, ki so jih predložili svojemu škofu v potrjenje potem pa pribili na cerkvena vrata, na društvenih vratih vseh katoliških ženskih društev, zlasti pa tam, kjer so se shajale Marijine družbenice. Nabili so jih tudi na vrata župnijskega urada in župnijske kuhinje ter tako stopili v očiten odpor zoper izrodke ženske mode. Ponekod so dobile društvenice en mesec odloka, predno se nabije ta oklic, da si lahko prej popravijo svojo obleko. Ni bilo brez lepih uspehov.

Tudi v nemških krogih sezajo po narodni noši in preprostosti. Francoska moda, pravi izrodek modernega poganstva, je vredna tistega naroda, ki je docela odpadel od Boga, Verne Slovenke naj se z vso odločnostjo odvrnejo od nje. Naj se zopet pri nas naseli in udomači ljuba preprostost v obleki, v frizuri, v obuvalu. Poštenemu kmetskemu dekletu najlepše pristojna kmetska obleka po domačem kroju; ako pa se nosi gosposko, pa sama sebe smeši.

Kmetska obleka je tudi najbolj primerna in pripravna kmetskemu delu. Krišlo na nederc (ali moderc) rokavce ali ošpetelj, širok predpasnik, lepo pisana ruta čez rame in prsi; lase s ponižno prečko in v kite vpletene, ne v koš namršene.

Veliko bi se — kakor zgoraj omenjeno — lahko storilo po samostanih v to svrhu zlasti s tem, da bi uvedli takozvano »uniformo« gojenk po kroju narodne noše. K narodni noši pristojna tudi preprosta frizura, preprosto obuvalo.

Šla sem nekoč za Marijino hčerko na kmetih. Bila je dobro dekle, a nosila se je na pol mestno, zlasti frizura (lasje) in čevlji, ki so bili iz tankega usnja in z gumijem na petah. Izračunala sem na tihem, koliko mora izdati to dekle le za gumi, ker je tako kamenita cesta; predstavljala sem si tudi, kakšni bodo ti nežni mestni čevljički, ako jih le enkrat dobi dež. Po trichetturni hoji je krenilo dekle v domačo hišo; seveda sem kočico pogledala do dobra. Le eno okno je imelo vse šipe cele, zimskih oken pa sploh ni bilo na hiši; kajpak, saj denarja ni za to. Moral je iti za gumi in za čevljičke.

Nekoč so dekleta hodile bose do bližine cerkve in domov, da si prihranijo in varujejo obuvalo, danes pa nosijo gumi na petah! Morda jih bo le vojska zmodrila, ker je baje gumiya že zmanjkalo.

Zdaj pa še eno besedo v prilog pridnim šiviljam, za katere se marsikatere izgovarjajo, češ, te so vsem modnim norijam vzrok. Marsikdaj je to res, vselej pa ni tako. Slišala sem, kako je tožila pridna šivilja, kako zbirčne in sitne so včasih revne bajtarice. »Ložje sešijem za našo poštarico ali učiteljico nego za tako naduto kmečko bunko. Komaj da brati zna, pa mi strogo naroča, kako moram pač gotovo narediti po najnovjšem kroju in prav tesno krilo in tesne rokave. —

»Glasnik Srca Jezusovega« v Zagrebu je prinesel naslednje »modno« razmišljanje.

V neki kmetski hiši so bile tri hčere. Roditelji so jih vzgajali strogo krščansko. Česar je bilo treba, radi so dali otrokom; le glede obleke so bili teh misli, naj bo kar na vso moč preprosta. Polagoma se je privlekla tudi v tisto selo nova moda; tedaj so mislile tudi tri sestre, da kot hčere občinskega odbornika ne bodo mogle več hoditi v preprostem kroju ter zaostajati za drugimi. Same pripovedujejo: »Željo svojo smo pred vsem potožile materi, a ni hotela ničesar razumeti. Tedaj smo se obrnile do očeta in najmlajša, njegova ljubljenska, je začela moledovati in prosjati, naj kupi blaga za novo obleko po novi modi.

Oče nas poslušal, a se nam lahko muza. Po kratkem molku nam pove to-le priliko:

Bel je v revni vasi siromak čevljar. Tik njega je stanoval njegov bogat gospodar, ki je imel živo opico v hiši. Opica je začela zahajati skozi okno k čevljarju ter mu »po svoje« pomagala pri čevljarstvu. Dogodilo se je, da je ostalo nekoč okno odprto, ko čevljarja ni bil doma. Opica se spravi v delavnico, razreže mu kožo, pomaže predpasnik, pokvari orodje, razpara pripravljeno delo ter kratkomalo naredi vseokrog škode in kvara.

Ubogemu čevljarčku je bilo to preveč; a kako se hoče rešiti nadležne opice in se ne zameriti imenitnemu gospodarju. Izmisli si jo. Vzame svojo ostro nabrušeno britev ter vleče večkrat s topo stranjo čez svoje grlo. Za tem odloži britev pred opico in zapusti hišo. Opica seže koj po britvi in ne pazeča na ostro ali topo stran,

suče britev ter jo le parkrat potegne po grlu. Hipoma si ga prereže, in po njej je bilo.

»Tako končajo vsi,« pristavi oče z ostrim poudarkom, »kateri posnemajo opico ter hočejo imeti vse, kar vidijo pri drugih, in delati vse to, kar delajo drugi. Tako po-

snemanje rodi nečimurnost, nečimurnost rodi ošabnost, a ošabnost je mati vsega zla.« —

Bilo nam je dovolj! Videle smo, da se oče strinja z materjo. Nič več jih nismo nadlegovale. Saj nijedna nas ni hotela biti opica. Oče so nas ozdravili.

Resne misli.

Sloveči pisatelj Alban Stolz piše iz svojega potovanja po Tirolskem sledeče: Ko sem hodil po tihih gorah, sem prišel do cerkve, ki je imela pod cerkvenim tlakom mrtvaško kapelico, polno mrtvaških kosti in mrtvaških glav. Spredej pa so stale pare. Prišle so mi ravno prav. Sedem nanje ter opazujem to nakopičeno goro kosti in lobanj. Marsikatera noža je morda razposajeno skakala po plesiščih, sedaj se ne gane več. In če ima tu in tam mrtvaška glava par zob, vendar ne more več ugrizniti, ne z zobom, pa tudi ne z jezikom. Pred menoj leži lobanja, na katero je nekdo nekaj zapisal s svinčnikom; brati nisem mogel; zdelo se mi je pa, da je bila molitev za usmiljenje pri sodbi. Posebno pa mi je ugajalo, kar si je izmislil premeten pajek. Ta je namreč pritrnil svojo mrežo na tri lobanje, da so bile tako kar skupaj

sklenjene. Morda so bile te lobanje poprej zelo nemirne glave ter so bile v vednem prepiru; sedaj jih je pajek dobro skupaj spredel; še teža se niso mogle ubraniti, da jih je pajek porabil za statve. — In ko sem te reči ogledoval, sem se spomnil tudi duš, ki so odložile te kosti, kakor odloži berač svoje berglje. Ogrodje teles je ležalo tu nagromadeno in razmetano, kakor razvaline podrtih hiš, toda kam so šle duše? Ko bi mogle nazaj priti v te glave duše, ki so nekoč tu notri prebivale, če ne več, vsaj za en četrt ure, in bi mogle govoriti, kaj bi pač povedale? Mislím, da se ne motim, ako rečem: odpovedale bi se svetu in njegovemu veselju in bi nič na drugega ne mislile, kakor to, da bi služile Bogu ter si prislužile nebesa. Toda sedaj je prepozno; čas je potekel za vedno...

Zgubljeni poklic.

P o v e s t.

(Dalje.)

XVIII.

Od onega dneva, odkar sem pisal očetu, sem težko pričakoval odgovora. Moj sklep je bil čvrst in dosti močen, da premaža vse zapreke in težkoče. Bil je kot vroča želja, ki je neprestano rasla in čakala, da se ji udovolji. Naposled sem bil nekega dne poklican h gospodu ravnatelju. Vzdrhtel sem od veselja, a lice mi je polila rdečica. Mogoče je sam oče prišel z odgovorom? Tekel sem k gospodu ravnatelju.

»Moj dobri Hinko,« mi reče, »ná ta list od očeta, in ga čuvaj nad vsako dragocnost. Jaz sem ga že čital in prečital, a še se ga nisem dovolj naužil. Ti ga prouči in si ga globoko vsadi v srce.«

Prečital sem list, često ga prekinil z vzdihí in solzami. Glasi se tako-le:

Predragi moj Hinko!

Vsled dokazov iskrene ljubezni, ki si nam jih dal, med katerimi je tudi ta, da si srečno napredoval v naukih, smo uverjeni, da nas ljubiš z ono sveto ljubeznijo, ki jo mora imeti dober sin nasproti svojim staršem, ter tako kličeš nase blagoslov božji.

Zdaj Ti odgovarjam na Tvoj list.

Predvsem je moja dolžnost, da Ti razložim to-le: Čeprav ni dopuščeno staršem, da svojim sinovom pri izbiranju poklica vsiljujejo svojo voljo, ki bi lahko bila v njihovo pogubo, vendar so strogo obvezani, da jim svetujejo, jih oborožijo proti prevaram in jim predočijo ono, kar jih uči množletna skušnja.

Ti navdušenost težiš za svetim poklicem. A moja očetovska dolžnost je prepri-

Sv. Elizabeta (19. nov.) — zgled milosrčnosti,
potrebne posebno v vojnem času.

čati se, ali boš imel moči, vztrajnosti in — reči hočem — junaškega poguma upirati se in boriti proti svetu, ki Te bo napadal. Vedi zdaj, da sem jaz vedno želel, da bi bil Ti poklican v mašniški stan. Toda moraš se najprej zadostno izprašati, mnogo in resno razmišljati in moliti za razsvetljenje in milost svetega Duha.

Prevara v tem izbiranju bi imela najzalostnejše posledice za tebe in za mnoge druge, ki bi prišli s teboj v dotiko. Premisli, hočeš li živeti deviško in sveto življenje? Ni zadosti obleči samo haljo, potrebno je, da se dvigneš do višine svete službe. Ta misel te mora vsega prešiniti, ona ti mora dajati moči in vstrajnosti.

Moral boš odbijati utripe svojega srca, ustaviti solze, ki ti bodo mogoče privrele v oči; z zgledom boš moral pridigati delo usmiljenja, ljubezni in odpuščanja. Občiti boš moral z dobrimi in hudobnimi, ki te bodo mučili; z ubijalcem, ki je pripravljen iti nad te z bodalom; odbijati boš moral vsako protislovlje, sumnje in dvome. Si li mislil na vse to?

Težko slabemu duhovniku, ki je zablodil v svojem poklicu ter živi — nečem reči — razuzdano, temveč premalo vzorno. Kaka odgovornost pred Bogom, kako breme na vesti zbog nebrojnih grehov, ki so jih ljudje storili zaradi enega nevrednega duhovnika. Ako mora že vsak človek, da pride v nebeško domovino, postati siromaken na duhu, očistiti svoje srce, osvoboditi se vseh pozemeljskih naslad, obogateti se z vsemi krepostmi, mora mašnik tem bolj temu posvetiti svojo skrb. On mora, posvetivši se službi božji, posvetiti se tudi službi bližnjega, mora postati podpora slabim, oko slepim, voditelj zašlim; posvetiti mora samega sebe in svoje brate v Kristusu.

Manjka mi sposobnosti; a še manj mi to dopuščajo okolščine, da ti predočim vse, kaj moraš resno premisliti, prej, nego se odločiš za duhovniški stan. Pa zato končam z besedami sv. Jakoba: »Ako kdo od nas potrebuje modrosti, naj jo prosi od Boga, ki jo daje obilno vsem.« (I. 5.)

Uverjen sem, da se v naših žilah še vedno pretaka kri Ghislierievčev.

Zato, kadar boš se uveril o svojem poklicu za sveto duhovništvo, se bom iz srca zahvalil angelu zaščitniku naše družine, sv. papežu Piju V., našemu prasrodniku, ki nam je od Boga izprosil tako odlično milost.

Tvoj najvdanejši ti oče.«

»Torej,« vpraša me ravnatelj, »kaj zdaj misliš? Ali si prečital? No, zakaj se jokaš? Mar je zopet kak oblak potemnil obzorje, ki bi danes moralo biti tako čisto? Kaj hočeš? Česa ti še manjka?«

»Moj oče,« mu odgovorim, »želim samo nekaj in to želim z vsem žarom svojega srca, stopiti med patre, postati mašnik in misijonar. Imam 16 let in se lahko odločim za bodočnost.«

Ko je slišal ravnatelj te besede, katere sem tako odločno in prepričevalno izrekel, kot da so klici moje duše, nagnil je glavo in se zamislil. Drhtel sem, pričakoval odgovora kakor kakšne obsodbe.

Naposled mi začne govoriti: »Moj sinko, ako iščeš v redovnem življenju miru duše in telesa in misliš, da se ti ne bo več potrebno boriti s svetom, se hudo motiš. Samostana, o katerem ti sanjaš, ni; to so le sanje in nič drugega.« — »Ali jaz se rad odrečem svetu, ker sem že spoznal njegovo ničnost,« mu odvrnem.

»Ali pa imaš toliko moči,« me vpraša, »odreči se ne samo svetu in njegovega razkošju, nego tudi vsakemu nagnjenju k pozemeljskim stvarim?«

»Naslade življenja, oče, me ne mikajo več. Ne mogel bi jih uživati, ker bil sem preblizu smrti, katere ne bom mogel pozabiti.«

»Ali lahko rečeš, da se ne boš kdaj bridko kesal, da si zapustil te naslade?«

»Nikakor ne, oče! To se ne bo zgodilo nikdar. Danes se odrečem vsemu. Moj sklep je trden in stanovit.« — »Ali misliš, da se jaz nisem odrekel vsemu? Pa ne vidiš, da sem pri vsem tem vendar zakopan v opravila in prisiljen, da sem v neprestanem stiku s svetom?«

»O, moj oče, na vse to sem mislil. Gotovo bom našel mnogo zaprek, nebroj težkoč. Vendar upam, da bom s pomočjo božjo vse premagal. Dobro vem že naprej, da se bom moral boriti s svojo nežno-čutečo materjo, ljubeznivima sestrama, toda prepričan sem, da se, ojačen z milostjo božjo, ne bom izneveril svojim sklepom. Rad zapustim ugodnosti življenja, bogastvo in naslade. Presveta Devica Marija mi bo pomagala; ona mi bo izprosila hrabrost in moč, da zmagam. Čital sem, da, ko bi znal svet, kak mir in radost se uživa v samostanu, bi ves priteknel in se zaprl v samostane, a jaz se čutim poklicanega v samostan. — Mar mi hočete zapirati vrata?«

»Ne prenašli se, Hinko, ti v svoji dobi previsoko letiš, zato te moram brzdati. Povej mi, veš li, kaj je ta svet, katerega na-

zivaš za svojega sovražnika, od katerega misliš, da nas mrzi, ki bi hotel zrušiti in uničiti vero, ki zasmehuje, obrekuje in preganja duhovništvo?»

»Da, da, oče, vse to vem; in ravno zato hočem, da trpim za svojo vero, edino svojo nado in srečo.«

»A ako se dvigne nad teboj vihar in boš tam, kjer zdaj misliš, najti mir, našel ravno nasprotno? A da ti je enkrat, da ne pogaziš svoje vesti, iti smrti nasproti?«

»O, moj oče, to bi bila krona vseh mojih želj! Umreti, kri preliti za Kristusa!«

»Dragi sinko!« mi reče ravnatelj, objemši me, »jaz vidim v tebi jasne zrake svetega poklica, toda utegnil bi se tudi jaz prevariti in zamenjati tvoje mladeniško navdušenje s pravim poklicem božjim. Zato je potrebno, da se neprestano priporočaš Bogu, da se zagotoviš, da je tvoj poklic resničen. Potrebno je, da greš skozi ogenj poskušnje.«

»Ali kako, oče?«

»Tako, da vse prepustiš času.«

»O, moj oče, ne dopustite, prosim vas, da bi moral dolgo čakati na izpolnitev svojih želj. O ko bi vedeli, kakšne skušnje sem že pretrpel.«

Na to sem mu popisal svojo prejšnjo pobožnost, zadnje počitnice doma, spomnil sem ga na besede svoje matere, priklical mu v spomin strahovito smrt Avgusta Gallieria in naposled sem mu pokazal list, držeč ga v roki, kot uspeh svojih razgovorov s predobrim Karlom.

»Iz vsega tega,« pravim, »spoznam svoj poklic kot od Boža navdihnjen.« Ravnatelj mi je dal še mnogo modrih nasvetov. Na koncu mi je priporočil mir, rekoč: »Samo lepo in marljivo se uči dalje! Govori čim manj o svojem poklicu, posebno pred svojimi tovariši. Oni bi te ne razumeli. Lahko pa se o tem razgovarjaš s svojim dobrim Karlom.«

»Da, da, vse hočem storiti, kar mi zapoveste; prosim vas, oče, spominjajte se me v svojih molitvah.« Na to sem se poslovil od njega in takoj tekel h Karlu, da mu vse razložim.

Karlo je očitno drhtel, a oči so mu blestele od radosti in bil je izvanredno razveseljen.

XIX.

Šolsko leto je kmalu minilo. Skušnje prejšnjega leta so mi jasno pokazale, da počitnice pogosto uničijo dobre sadove, nabrane v šolskem letu. Odločil sem se torej in dosegel dovoljenje od ravnatelja, da

lahko ostanem v zavodu. Vse mi je šlo po volji. Bog je bil z menoj.

Moral sem se podvreči izpitu zrelosti v Genovi, daleč od roditeljev.

Že sem dobil od očeta dovoljenje, da morem, ko dovršim izpite, začeti duhovne vaje v samostanu, ki ni bil daleč od mesta, kjer je stanovala naša družina. Zato sem se namenil takoj po duhovnih vajah stopiti v novicijat. Čutil sem se srečnega.

Zdelo se mi je, da so se oblaki razpršili in pokazalo se nad menoj ljubko, plavo nebo. O Gospod, ki obiskuješ srca s tesnobo in jih zopet dvigaš z božansko tolažbo, poglej me milostljivo in blagoslovi moje dobre sklepe!

XX.

Joj meni! Imela je še priti tožna in mračna noč; mračna kot grenka tesnoba, ki muči dušo, in kot ljuta prevara, ki objemlje srce.

Iz daljave se že sliši grmenje in kot zlobna pretnja se pomiče proti meni grozni vihar. Bil sem že prepričan, da se mi želje izpolnijo, kar dobim od očeta pismo, kjer me vabi, da pridem domov, kjer naj preživim vsaj polovico počitnic.

»Tvoja mati in sestri,« pisal mi je, »čakajo te po tvojih izpiti v letovišču. Da jih dobro izvršiš, stavi svoje zaupanje v preblašeno Devico Marijo, kateri si, kakor vem, zelo vdan.«

Teško mi je bilo priti z očetom navskriž, ki mi je bil toliko dober in ljubezniv, ali vendar sem se delal, ko da ga ne razumem. Napravil sem izpite in se takoj napotil v C..., kjer so se isti dan z. čele duhovne vaje. Dan kasneje, ko sem dobil diplomo mature, mi je oče brzojavno čestital. Veselil se je z menoj in hvalil se vsem.

S Karlom in z nekimi drugimi součenci sem šel k duhovnim vajam. Tukaj sem videl nekatere tovariše, katerim sem se moral čuditi. Izvanredno mi je tukaj ugajalo. Oni dnevi pobožne zbranosti so podvojili mojo gorečnost ter so se mi zdeli prekratki. Oče me je ponovno klical, da pridem domov. Naročal mi je, naj hitim, ker da hoče potem za malo časa odpotovati. — Nadalje mi je pisal:

»Mislim, da so se tvoje duhovne vaje že dovršile in slutim, da bi ti najrajši takoj ostal v novicijatu. Toda tvoja mati je nemirna in te željno pričakuje. Vsi te želimo imeti pri sebi, vsaj en mesec. Pridi torej, da nas razveseliš!« Kako težko mi je bilo, ne odzvati se tako ljubeznivemu vabilu, ali

vendar sem bil odločen ter sem molčal na vsa ta vabila.

Naposled sem se vendarle moral vdati zadnjemu listu žalostnega očeta. Moral sem se mu pokoriti, čeprav proti svoji volji.

»Dolge so tvoje duhovne vaje!« mi je pisal. »Že mislim, da se bodo končale s tvojo beatifikacijo. Ali tvoja mati bo prišla po tebe in te odvedla na letovišče. Pravim: tvoja mati, ker jaz danes odpotujem v Pariz.«

Drhtel sem pri tej misli, da sem izroččen materi. Torej moj zaščitnik, edina moja zaslonba, odpotuje, a jaz ostanem sam z materjo! Kake so njene nakane? Ali hoče dopustiti, da se v svojem času vrnem nazaj v samostan ali bo nadaljevala svojo borbo?

Ni čakala niti mojega odgovora, že se pokaže sama pred menoj. To me je vznemirilo in prestrašilo.

Ker še nisem bil zadosti znan z ravnateljem tega samostana, tekel sem k ravnatelju svojega zavoda, ki je tukaj preživel velike počitnice. Pokazal sem mu pisma svojega očeta in mu rekel, da me mati že čaka v čakalnici. Prosil sem ga, naj mi svetuje, kaj naj storim.

Ko bi bil mogel uteči svoji materi, s kako odločnostjo bi bil to storil, ker vedel sem predobro, da mi bo ona z vsemi mogočimi sredstvi stopila na pot, samo da mi prepreči, da ne sledim svojemu poklicu! Ravnatelj je pregledal pisma, ki sem mu jih pokazal in ko da je v njih čital ono, kar mi je govoril, rekoč:

»Tvoj poklic je bil dozdej sladek in miren, izpostavljen mogoče premajhnim zaprekam; danes se mi zdi, da se začnejo po-

skušnje, pa ako boš znal tudi te slavodobitno zmagati, ne bom več dvomil, in popolnoma bom uverjen, da si v resnici pozvan od Boga. Zazdaj je vendar potrebno, da poslušáš svojo mater in greš z njo. Skušnja je velika, ali ni je mogoče prezreti. Ti si mislil, da je zadosti, ako hočeš odmreti svetu, da prekoračiš prag te-le hiše in se zapreš v mir in tišino štirih sten. Tako bi ti prišel v red ko plašljivec in begunec. Temu nasproti pa moraš stopiti v samostan z očitimi dokazi svoje moči in vztrajnosti, boreč se proti največjim zaprekam, kakor je n. pr. ljubezen materinska. Želel si, da nikdo ne ve za tvojo žrtev, toda potrebno je, da zanjo vedo vsi. To je ogenj, skozi katerega mora priti tvoj poklic. Iz teh poskušanj boš prišel čistejši, požrtvovalnejši in vrednejši. Zdaj se ti ponuja prilika, da spoznaš, je-li tvoje zvanje resnično; ker ako ni, hoče ti Gospod pokazati, da nikakor ne išči miru tukaj, temveč tam, kamor te kličejo, kjer te hočejo imeti starši. Priporoči se Boгу in presveti Devici Mariji. Mi bomo tukaj molili zate in upam, da se bomo skoraj videli.«

Jokajoč me je objel, vrnil pisma in me spremil do vrat, kjer me je blagoslovil.

Nisem več vedel, kaj naj storim. Resne in slovesne besede ravnateljave so me močno pretresle. Zdelo se mi je, da sem izgnan iz te hiše, na katero sem že bil privezan z vso silo svoje duše.

Odšel sem v čakalnico, kjer me je pričakovala mati s sestro Alojzijo. Obedve sta mi tekli nasproti, a mati, objemši me, kot da je znorela, reče: »Pojdi, pojdi, kocija nas že čaka!«

Vstopil sem ž njima v voz in odpeljali smo se ...

Redovnici.

Tvoja duša
je deviškobelih lilij cvet ...

Naj se druga z mirto venča,
naj dehti ji nagel rdeč,
lepša ti si v halji borni,
v srcu tisoč sladkih sreč.

Skoraj čelo bo neveste
mirtin venec že težil,

skoraj se ljubezni nagel
devi v kitah bo sušil ...

Tvoja lilija ostane
ker je Jezus vzljubil cvet.
Tvoja duša je presveta
za hudobni svet.

Ljubínica.

Novi senjski škof dr. Josip Marušič.

Kaj vemo mi o Senju in senjski škofiji? Nič ali vsaj malo, veliko premalo. Vprašajmo koga, kje je senjska škofija in marsikdo ne bo vedel odgovora. In vendar je senjska škofija s o s e d a l j u b l j a n s k i. Od župnije Stari trg pri Ložu in Babnega polja pa doli do Belekrajine meji senjska škofija na ljubljansko. Veliko premalo poznamo domače kraje. Veliko govorimo in pišemo zadnje čase o zvezi s Hrvati, pa se premalo brigamo zanje. — Senj je sicer malo mesto, a kot škofijski sedež velike hrvatske škofije je vendar znamenit. Kje je torej Senj? Senj je mesto v hrvatskem Primorju, prav pri morju. Reka in Trsat sta v senjski škofiji. Reka, dasi veliko mesto, nima škofa, marveč je podrejena Senju. Madžari bi sicer radi, da bi Reka postala svoja škofija, — toda Rim se iz modrih razlogov ni vdal tej madžarski želji, in tako je Reka v cerkvenem oziru podložna Senju.

Senjska škofija je ravnokar dobila novega škofa. Dr. Josip Marušič mu je ime. Je še mlad; rojen je leta 1869. in sicer v Praputniku, nedaleč od Reke. Bil je profesor veronauka v Gospiću; ki je mesto z gimnazijo — doli blizu Dalmacije.

Ko pride senjski škof birmovat v najbolj severni del svoje škofije, se mora voziti od ene hrvatske župnije do druge po kranjski strani skozi Osilnico, Faro pri Kostelu itd., kjer vodi cesta po levi strani ob Kulpi. Tudi hodijo tukaj Kranjci v hrvaške župnije v cerkev, Hrvatje pa v kranjske. Hrvaški jezik se tukaj tako preliva v slovenskega, da ni nobene jezikovne meje.

Iz teh in še drugih razlogov nas mora zanimati, kako se naši sosedje imajo. Zato pa tudi želimo novemu nadpastirju sosednje nam škofije vsega blagoslova pri začetem njegovem apostolskem delovanju. Naj bi se pod njim med Hrvati v njegovi škofiji versko življenje visoko dvignilo!

Gema Galgani.

(Priobčuje Srečko.)

Dvanajsto poglavje.

Pot pokorščine.

Med vsemi čednostmi je v dejanskem življenju menda najtežja — pokorščina. Tu se treba odpovedati svojemu lastnemu mišljenju in podvreči svojo voljo naziranju in volji drugih. Pa ne samo v svojih zunanjih delih, marveč tudi v mislih in v hotenju, v malih stvareh kakor tudi v najvažnejših dušnih zadevah. To je gotovo težje kakor pa dolga molitev ali pa post in spokorna dela. Ker pokorščina zadene človeka ravno v najboljčutljivejšo stran: vzame mu prostost mišljenja in hotenja. To pa je najhujši udarec človeškemu samoljubju. Ž njo se človek izroča tuji oblasti, da ne bo storil nič brez višjega dovoljenja ter da bo vršil vse, kar mu bo zaukazano, ne da bi se tudi z mislijo kakorkoli upiral. To je največja žrtev, ki jo more človek doprinesti, ker se razteza na najmanjša njegova dela, je pa tudi najlepša, ker vodi dušo najgotoveje in naravnost k Bogu. To žrtev zahteva Bog od vseh, ki resno stremijo po popolnosti. Je predpogoj, brez katerega ni ne svetosti ne prave čednosti. Ker če se duša še tako trudi, a se ravna

po svoji lastni volji, gotovo ni Bogu všeč, ker se ne more izogniti samoljubju in samodopadajenju, to je najbolj fini duhovni ošabnosti. Z eno besedo: Bog zahteva nad vsemi drugimi čednostmi pokorščino, ker mu z njo človeška duša največ daruje, namreč vso samo sebe brez vsakega pridržka. Tako obstoja samozatajevanje, ki je tako neobhodno potrebno za pravo krščansko življenje, predvsem v kreposti pokorščine. Gotovo je mislil posebno nanjo Gospod, ko je dejal: »Kdor hoče iti za menoj, naj zataji samega sebe.«

Že v prejšnjih poglavjih smo ponovno omenili popolno Gemino pokorščino pri Gianninjevih. Samo ena beseda, en migljaj je zadostoval in je storila vse z nenavadno vestnostjo. Če je bila v cerkvi v še tako sladkem pogovoru s svojim Jezusom, je na prvi znak svoje spremljevalke gotovo takoj vstala in šla ž njo domov. Ubogala je tudi v stvareh, ki sicer niso navadno v naši moči. Ko je bila zvečer v postelji, čeprav so se drugi še razgovarjali v njeni sobi, pa ji je teta Cilka velela: »Gema, ti si potrebna počitka, kar zaspí,« je zaprla oči in takoj sladko zaspala.

Najzgodnejšo pokorščino pa je ka-

zala do svojega dušnega vodnika. Sleher na njegova želja in beseda ji je bila sveta.

Pa ni treba misliti, da je bila njena pokorščina posledica boječe narave ali neodločnosti ali nerazumnosti. Ravno nasprotno. Po svoji naravi je bila Gema bolj nagnjena k zapovedovanju kakor pa k pokorščini in odvisnosti. Zato pa je bilo vsako njeno ponižanje pred drugimi sad globoke čednosti in dolgotrajnega premožovanja.

Še bolj kot v zunanjih stvareh je občudovanja vredna njena pokorščina v njenih notranjih, duševnih zadevah. Ponižna kot je bila, je čutila vso svojo nezmožnost napraviti le en korak sama od sebe po težki poti popolnosti. A ona je hotela visoko in hitro, zato pa se je z vso zaupnostjo in popolnoma izročila rokam duhovnega voditelja, ki ga ji je odločilo nebo. Tega se je potem odločno držala.

Čas je, da se odločim delati edino le po spovednikovi, ne pa po svoji volji. Jezus sam mi to pravi, celo večkrat mi ponavlja, da ne smem imeti več svoje lastne volje in svojega mnenja, ampak samo spovednikovega.« Zato se je pogosto obračala do njega, če je kaj prav storila ali ne, in kako ji je v bodoče ravnati. Iz vseh njenih številnih pisem veje ta duh pokorščine in odvisnosti.

In v kake malenkosti se spušča, četudi je obdarovana z izrednimi božjimi razsvitljenji! »Oče, če mislite, da je prav, bi rada prosila Jezusa, da mi umiri nekoliko glavo« — s tem je menila močan glavobol, ki jo je mučil — »ali mu smem reči?« »Ali ste zadovoljni, da napravim dolgo spoved pri o. provincijalu?« »Ali smem prositi Jezusa, naj mi da vsako noč trpeti svoje predsmrtne muke na križu?« »Smem prositi Jezusa, da me pusti umreti na jetiki (o svojem času seveda, ne sedaj)? Sama bi to želela, vendar pa čem, da se zgodi, kakor želi Jezus.« Polna otroške zaupljivosti vprašuje v drugem pismu: »Mi dovolite, oče, da prosim Jezusa, naj me

vzame iz tega življenja v nebeško slavo? Nепrestano se bojim nevarnosti, da ga razžalim.«

Njen dušni vodnik ji je odgovarjal kakor mu je Bog navdihoval. Pa naj je bil odgovor tak ali tak, Gema ni o njem prav nič razmišljala, marveč se ga strogo in vestno držala, čeprav jo je stal še toliko žrtev. In njena pokorščina jo je privedla do skoro neverjetnih dejanj.

Njena največja želja je bila zapustiti svet in stopiti v samostan. A komaj je videla, da spovednik ni maral več slišati o tem, je takoj odnehala. Srečen, kdor tako razume pomen pokorščine, on bo gotovo hitro napredoval na poti popolnosti!

Da uboga spovednika, se je morala bojevati s samim Jezusom. Da jo postavi na poskušnjo, ji je njen dušni vodnik celo prepovedal brigati se za Jezusa in se z njim razgovarjati. Druga manj čednostna duša bi imela to prepoved za nesmisel in bi se uprla; Gema je pa tudi to ubogala in se ustavila vsem vabilom svojega nebeškega ženina. Brezdvomno je bil ta boj nad vse človeške moči, a Gema se je izkazala junakinjo. »Oh, kako me skuša moj dobri Jezus,« je zdihovala, »a jaz se trdno držim pokorščine, čeprav me stane mnogo truda. O sladka žrtev! O lepa in vzvišena pokorščina!« Med drugim se ji nekoč prikaže Jezus ves v ranah in jo vabi, naj se mu približa, da jih poljubi. Ob tem pogledu in o spominu na prepoved se prične Gema solziti, a ostane trdna in se ne približa. A ganjenje v srcu je vedno močnejše in kmalu začuti na rokah in nogah ter na prsih običajne znake stigmatov, ki so ji bili tudi prepovedani. Kaj početi? »Komaj sem to opazila,« pravi sama, »sem vstala, zbežala vun in pustila Jezusa samega. Tako sem ubogala in sem bila zadovoljna.« »Ubogi Jezus,« je dejala pozneje, »kolikokrat sem bila neuljudna ž njim, da sem ubogala spovednika! A on je bil vseeno tako dober.«

(Dalje.)

Naši vojaki — poštenjaki!

Nekje je bilo brati, da se ne sme pisati o naših vojaki, da so surovi in vdani drugim slabostim. Mogoče se je »Bogoljub« v tem kaj pregrešil, ko je grajal kake napake?

Pomisliti pa je treba, da ima »Bogoljub« malo drugačen poklic, kakor politični

listi. Ti pripovedujejo ljudem razne novice, reči, ki jih r a d i slišijo, opisujejo natanko grozno klanje (n. pr. da jih je nekdo 30 nankrat zaklal in da je kose mesa z roko snemal z bajoneta! . . . . »Bogoljubova« naloga pa je, ne zanimivosti pripovedovati, ampak ljudi učiti pravega življenja in pri

tem tudi povedati, kaj ni prav; tudi stvari, ki jih ljudje ne slišijo radi. Tako kakor vsak vesten in skrben pridigar v še tako dobri fari mora ljudi časih kaj posvariti in pokregati, ker nikjer niso tako dobri, da bi ne bilo nobenih napak in nobenih nerodnežev. Namen »Bogoljubov« pri tem je le ta, da bi naši ljudje — katerih blagor mu je tako neizrekljivo pri srcu — poleg velikanske časne škode ne trpeli še dušne. Da bi hotel naše ljudi črniti, taka misel je tako daleč od njega kakor solnce od zemlje. Le bolj nas, če slišimo o naših vojakih kaj slabega. Nasprotno pa veseli, neizrečeno veseli, če se sliši o njih, kako so dobri, pridni, pobožni. In če »Bogoljub« piše kaj o grehah naših vojakov, piše samo zato, da bi grehov — ne bilo.

Je pa ravno en dober teden, kar je pripovedoval neki gospod, ki je bil precej po svetu, zdaj pa biva v hiši, kjer imajo nad tisoč ranjencev, ki jim je na ponudbo vsa duhovna pomoč, katere se pa različni različno poslužujejo. Ta gospod torej je pripovedoval in zatrjeval: Kar sem jaz vojakov videl, in kar sem sploh po svetu ljudi opazoval, moram reči: **najboljši so Slovenci.** Ali res? ali res? — zakličem — ali ne govori iz Tebe preveč domovinska ljubezen? — Ne, ne, tako je v resnici! — O, hvala Bogu, da je tako — vskliknem — hvala Bogu, da so ravno naši ljudje najboljši! Saj to je ravno naš cilj in ideal: Naše rojake videti dobre, videti srečne, videti prijatelje božje, videti — zveličane v nebesih...

† Valentin Skušek.

Ali ste videli njegovo fotografijo v prvi številki letošnjega »Bogoljuba«? Vsak je takrat rekel, ko ga je videl in bral o njem: »To je krasen dečko.« Kako lepo mu je takrat za slovo k vojakom zapisal voditelj dijaške Marijine družbe v Novem mestu, p. Pavel! »Bil je skoz in skoz vnet, goreč — v resnici pravi Marijin otrok.« Danes njeega ni več med živimi. Tam ob rusko-gališki meji so mu prijatelji izbrali mesto, kjer čaka vstajenja in na svežem grobu stoji lesen križ z napisom: Valentin Skušek, praporščak, 17. pešpolk.

Kot dijaka ga je že opisal v »Bogoljubu« ob slovesu njegov voditelj v Marijini družbi in mu zaklical: »Skaži se sina Marijinega!« In to je pokojni tudi storil pri vojakih, kjer je povsod očitno kazal in brnil svoje katoliško prepričanje. Kot prostovoljec in kasneje kot kadet in praporščak se ni sramoval molitve, ne cerkve in ne pristopiti k sv. zakramentom. Ko je bil prišel kot kadet aspirant za veliko noč domov, je stopil pri procesiji ob vstajenju med može, ki so molili rožni venec. Takrat je s studom pravil, kako nekateri

fantje — dijaki pozabijo na to, da so bili v Marijini družbi in se tako daleč spozabijo, da se postavljajo z nesramnim govorjenjem in obiskovanjem zloglasnih hiš. V pričo sebe ni trpel nesramnega govorjenja. Koč kadet aspirant je nekoč vadal svoj vod v strelskem jarku. Fantje in možje so začeli zbijati nesramne šale, nekdo je začel praviti umazane dogodke in drugi so se k temu krohotali. »Ali vas ni sram, da to govorite in poslušate!?« jih posvari. Še enkrat jih opozori, da ne pusti takega govorjenja. Ko to nič ne pomaga, skoči iz jarka in poveljuje: »Pokonci!« Par sto korakov daleč je stalo drevo, na tega jim pokaže rekoč: »Vidite ono drevo — »laufšrit« tja in nazaj!« Ko prisopihajo nazaj, jim zapove isto še enkrat, in ko so pritekli vsi spehani nazaj, jim pravi: »No, zdaj vas bo minulo veselje do takega govorjenja!« Takih oficirjev bi bilo treba malo več v naši armadi, pa bi bilo marsikaj drugače, in klaflanje bi kmalu ponehalo.

Pri kompaniji na fronti ga je imelo vse rado. Neki ranjenec, ki je prišel pred kratkim domov od njegove kompanije, je

pripovedoval en dan, preden je prišla žalostna vest, da je padel, tako-le: »Skušek je možak, kakršnih malo, z vsemi dober in vse ga spoštuje.« Bil je pravi junak. V par mesecih je napredoval do praporščaka in bil odlikovan s srebrno hrabrostno svinjino prve vrste. Nekoč je ujel s svojim vodom nad sto Rusov in strojno puško. Kako je pa zaslužil odlikovanje, piše sam tako-le: Neko jutro prodiram s svojim vodom proti nekemu od Ogrov slabo zasedenemu jarku, ravnoisti čas pa od nasprotni strani cele mase Rusov proti nam, Komaj skočimo v jarek, ko slišimo, kako nam prigovarjajo, naj se udamo. Janez seveda pravi: »Le bližje, seveda se vdamo.« Ko so bili le še par korakov pred nami, takrat pa sin kranjskega Janeza komandira: »Streljati!« Na mah so se obrnili Rusi na peklenški ogenj mojih Janezov. Seveda jih je le malo prišlo nazaj zdravih, ker smo jih kar kosili. Potem pa smo napravili brez povelja naskok na ruski jarek, ga zavzeli in ujeli posadko.« — Mari-

jini sinovi so junaki kot kristjani, pa tudi junaki kot vojaki! To je pokazal rajnik Skušek onim, ki mislijo, da fantje iz Marijinih družb nimajo junaštva.

Domače — posebno svojo dobro mater — je ljubil kot otrok. Dan pred smrtjo jim je pisal dopisnico te-le vsebine: »Dragi moji! Nisem še prav nič ranjen in ne bolan do sedaj, kaj se bo pa v prihodnosti zgodilo, to je pa v rokah božjih. Če moram jaz in toliko drugih sinov naše domovine biti tukaj in se nam kaj zgodi, ne smete preveč žalovati, saj veste, da mora nekdo stati na mejah, da brani Vas in Vaše domove, da morete mirno živeti in brez skrbi spravljati pridelke.« — Kakor da bi bil slutil, da bo božja previdnost tudi njegovo življenje tirjala kot žrtev za domovino! Drugi dan, 4. septembra, je padel, zadet v čelo od šrapnelovega izstrelka. Gotovo je prišla ona — Brezmadežna — pod katere zastavo je zvesto korakal, in h kateri se je vedno priporočal, in mu zaklicala: »Moj sin, le gori vstan', greva za Jezusom!«

M. Š.

† Peter Križnič.

Na Lancovem pri Radovljici je umrl 17. septembra Peter Križnič iz Boderža pri Kanalu. To kratko pa žalostno novico je prinesel »Slovenec«.

Peter Križnič je bil uzor-mladenič, duša Marijine družbe za mladeniče v Kanalu. Obenem je bil tajnik tamošnje posojilnice. Mladeniška Mar. družba je zgubila v njem enega najboljših članov. Bil je otrok priprostih kmečkih staršev. Pa ker je bil nadarjen, se je izvežbal, da je lahko upravljal posle pri obsežni posojilnici v Kanalu.

Bil je pa, kar je prvo, jako pobožen in zgleden mladenič. Ko se je ustanovila Marijina družba za mladeniče v Kanalu, je bil med prvimi, ki je z veseljem stopil pod Marijino zastavo. Natanko je izpolnjeval dolžnosti Marijinega otroka. Pogosto smo ga videli pri mizi božji, redno je opravljal ob nedeljah in praznikih molitveno uro. Živahen, kakor je bil, je

navadno tudi pri gledaliških predstavah sodeloval in vodil ter navduševal tovariše.

Ko je 8. septembra 1914 padel pri Grodeku prednik mladeniške Mar. družbe kanalske, njegov bratranec, je on prevzel vodstvo, ter ostal prednik do svoje smrti.

Vojska je pobrala najboljše mladeniče iz Marijine družbe. Štirje so padli na bojnem polju, drugi so pod orožjem, Peterček pa je umrl. Pobrala ga je neizprosna sušica, katero je podedoval po svoji materi, ki je za to boleznijo umrla. Dočakal je komaj 22 let. Smrtnobolan je ob evakuaciji zapustil rojstni dom ter se podal kot begunec v Radovljico, kjer je umrl ter šel k Mariji uživat večno plačilo. Ni mu bilo dano umreti na domu, niso ga spremljali njegovi tovariši k zadnjemu počitku, pa upamo, da so ga angeljci spremljali v boljšo nebeško domovino. Nedolžno je živel, nedolžen je umrl. Anton Berlot, dekan.

Na Bledu, 30. septembra 1915.

Dekliški venec.

Marijine hčere!

Že več časa se nismo videli na tem mestu. Nova vojska z Italijani nam je kar sapo vzela. Mnogo izmed Vas jih je za-

podila po svetu, druge morajo zopet občutiti tujčevo peto, gotovo morajo prestatiti v od sovražnika zasedenih krajih polno tuže, bolesti in preskušenj v izobilju. Morda so njihovi družbeni oltarji porušeni...

Marijine hčere, ali se kdaj zmislite teh svojih nesrečnih soster? Če še niste, gotovo začnite pri družbenih shodih zanje moliti. V sili in trpljenju se izlaže ljubezen. Ko ste ve še tako srečne, da se še morete zbirati krog družbenih oltarjev, morda jo-čejo Vaše sodruženice tam onkraj meje, znabiti brez božje službe, brez zakramentov, znabiti teptane... Marijine družbenice, na pomoč tem Vašim nesrečnim sodruženicam. Pred vsakim družbenim oltarjem širom naše domovine naj se začnejo

Darovanje Marijino (21. novembra).

skupne molitve zanje! Darujte zanje sv. obhajila, zanje, ki morda niso mogle prejeti Odrešenika že od letošnjih krvavih binokosti... Znabiti so brez staršev same sebi

prepuščene, njih čednost in neomadežnost morda v nevarnosti... Molite, sestre, zanje, molite!

Pa tudi ve, ki ste doma ostale, tudi ve ste klicane na vojsko. Predzadnji »Bogoljub« Vas je »mobiliziral«. Pribit je bil na papirnatih zidovih vsakega družbenega glasila oklic: »Ženske, na vojsko za vašo čast in poštenje!« Ste se li vse odzvale, posebno ve hčere Marijine? Saj ni med Vami dezertanke? Na duhovno vojsko! Na fronto proti sovražniku! Da Vam bo boj lažji, Vas hočem danes opozoriti na posebno sredstvo. — Znano je, da je med Vami najnevarnejšimi sovražniki Vaša — r a d o v e d n o s t, podedovana naravnost od naše pramatere Eve. Radovednost jo je peljala pod nesrečno drevo, radovedna nad novostjo govoreče kače, radovedna nad učinkom prepovedanega sadu, radovedna, bo li višja kot Bog, je stegnila svojo roko po njem v svojo in našo največjo nesrečo. Saj veste, kako vpliva radovednost na vse čute,, vse hoče videti, vse slišati, posebno kjer je kaj novega, nenavadnega, zanimivega, povsod hoče biti zraven. Radovedna deklica obrača svojo glavico na vse strani, na desno, na levo, sedaj se ozre, sedaj postoji, prisluškuje, gleda in pase — radovednost.

Posebno sedaj je toliko prilike za dekliško radovednost. Po naših mestih, trgih in vaseh vedno novi ljudje, prej neznano vrvenje, šumenje. Deklica, če hočeš duhovno vojsko dobro izvojevati — posnemaj in uči se od naših vojakov, ki se na fronti utrjujejo. Kako pa? Skrijejo in zakopljejo se v skrite, skoro nevidne strelske jarke, in v večje varstvo imajo še žično bodečo ograjo, da sovražnik ne more do njih. Torej, deklica, bodi skrita, skoro nevidna, ne po cestah, ne po oknih, ne po potih! In svojo radovednost ogradi z bodečo ograjo izredne naravnost velikanske pazljivosti in čuječnosti, da je sovražnik gotovo ne bo mogel prodreti.

Tako utrjena boš lahko zmagala. Bog s Teboj in sreča junaška! J. Gč.

Pot popolnosti za Marijino hčer.

Redemptorist p. J. Kraft je izdal vodilo za redovno življenje. Knjiga je namenjena v prvi vrsti za redovnice, vse se pa tudi prav dobro porabi za Marijine hčere, za katere priobčujemo le naslove posameznih poglavij. Spremenili smo le besedo redovnica z Marijino hčerjo. Marsikatera bo našla v teh vprašanih odgovor, kakšna je v resnici njena duša.

Povej mi sestra:

1. Kaj je Marijina družba, kaj redovno življenje? — Raj za popolne, pekel za mlačne, kratke in lahke vice za spokorne.

2. Kaj je Marijina hči, kaj redovnica, ki ne izpolnjuje natančno pravil? — Odpadnica.

3. Kaj je Marijina hči brez molitve, premišljevanja in spomina na božjo priučnost? — Mrtvo truplo brez duše.

4. Kaj je Marijina hči brez zatajevanja? — Senca brez telesa.

5. Kaj je Marijina hči v Marijini obleki ali redovnica v redovnem oblačilu brez čednosti? — Neposvečena hostija v monštranci.

6. Kaj je Marijina hči, kaj redovnica s svetnim obnašanjem in slabimi navadami? — Posmeh za svet, ljubezen za hudiča, stud za Boga.

7. Kaj je redovnica brez samostanskega življenja, dekle brez družbe? — Riba brez vode.

8. Kaj je brez dušnega vodnika? — Nesrečna učenka nore vodnice, ali pa je sama sebi satan, skušnjavec in zapeljivec.

9. Kaj je melanholija — prevelika žalost? — Muka za telo in za dušo. Hudič ji je oče, napuh mati, teta pa lenoba.

10. Kaj je jeza ali večkratna huda nevolja? — Duh pekla.

11. Kaj je prazna čast? — Molj, ki vse čednosti razje.

12. Kaj je lenoba? — Zglavje hudičev, kjer lahko počiva.

13. Kaj je opravljanje, podpihovanje in godrnjanje? — Materni jezik satanov.

14. Kaj je skušnjava? — Zlata jama za slug in skušnja čednosti, če so prave.

15. Kaj so žalitve in poniževanja? — Biseri nevest Kristusovih.

16. Kaj so bolezn, bolečine in življenje brez tolažbe? — Zastave čiste ljubezni božje, semena nebeških kron.

17. Kaj je ljubezen do Boga? — Kraljica vseh čednosti, duša dobrih in plemenitih del.

18. Kaj je bratovska, sestrška ljubezzen? — Znamenje Kristusovih učencev.

19. Kaj je pokorščina? — Mati vseh čudovitih del.

20. Kaj je čistost? — Nevesta Jezusa Kristusa.

21. Kaj je uboštvo? — Gospa sveta in gotova pot v nebesa.

22. Kaj je ponižnost? — Čednost Odrešenikova, podlaga in korenina vseh svetosti.

23. Kaj je molitev in kaj premišljevanje? — Vsakdanji kruh, dihanje za pobožno dušo.

24. Kaj je zaničevanje sveta? — Lestvica v nebesa.

25. Kaj je potrpežljivost? — Zastava krščanskega vojaka.

26. Kaj je krotkost? — Znamenje prave vere Kristusove.

27. Kaj je zdržnost, kaj je post? — Hrana čednosti, smrt slabih strasti.

28. Kaj je molčečnost? — Mati svetih misli, ki najbolj poživlja molitev.

29. Kaj je skromnost? — Zrcalo svete duše.

30. Kaj je samota? — Edina sreča na zemlji, ker v njej se pogovarja duša z nebeškim ženinom, kateremu se je zaročila.

31. Kaj je velikodušnost? — Najkrajša pot do popolnosti.

32. Kaj stanovitnost? — Krona vseh čednosti.

33. Kaj so čudeži v duhovnem življenju? — Mnogo za Kristusa trpeti in zaradi njega zaničevan biti.

Hodi vedno Marijina hči po tej zanesljivi poti!

Anton Oblak.

Pregled Marijinih družb ljubljanske škofije.

Dekanija: Žužemberk.

Dekanijski vodnik: Francišek Vrhovec, župnik na Krki.

Število Marijinih družb: 17, članov: 1309, Marijin vrtec: 473.

	Družba:	Ustanov. leto:	št.	Marijin vrtec: dečki, deklice	
Žužemberk	za mladeniče	1891	60		
	» dekleta	1899	302		
			362		
Ajdovec	za mladeniče	1900	21	27	38
	» dekleta	1900	67		
			88		65
Ambrus	za mladeniče	1903	25	60	50
	» dekleta	1899	81		
			106		110
Dobrnice	za mladeniče	1912	?		
	» dekleta	1903	198		
Hinje	za mladeniče	?	10		
	» dekleta	1907	84		
			94		
Krka	za mladeniče	1890	29	60	68
	» dekleta	1900	233		
			262		128
Sela	za mladeniče	1908	24	25	29
	» dekleta	1904	50		
			74		54
Šmihel pri Žužemberku	za dekleta	1905	36	21	29
					50
Zagradec	za mladeniče	1898	5	35	31
	» dekleta	1898	103		
			108		66

Dekliška M. D. v Javoru, dekanija Šmarje, pri kateri je bil zadnjič po pomoti vprašaj, šteje 26 članic.

Kaj pišejo vojaki.

I.

Budapešta, 14. julija 1915.

Neki vojak piše našemu uredništvu med drugim: »V bolnišnici mi čas hitro mine: popoldne grem po mestu na sprehod in v cerkev, kjer so ob 6. uri rožnivenec in litanije. Ljudi pride prav veliko. Dopoldne pa, ker ne smem iti iz bolnišnice, berem lepe knjige. Tako sem tudi bral v »Bogoljubu«, ki nam nudi res zelo lepo berilo, da vojaki na bojišču

Jezusa in Marijo na pomoč kličejo in Marijine podobe in svetinje nosijo. Je res tako. Dobe se nekateri, ki so se doma norčevali iz božjih stvari, a so se v vojski spametovali. Tako sem prišel, ko je bila mobilizacija, z nekim vojakom skupaj. Ko je opazil pri meni svetinjice Matere božje, je rekel zaničljivo: »Meniš, če boš to nosil v boju, da boš bolj gotovo prišel srečno domu?!« Odgovoril sem mu: »Samo svetinjico nositi ni zadosti, moliti moramo, pa

bomo gotovo srečni.« — Čez štiri mesce sem prišel s tem vojakom zopet skupaj v boju v Galiciji. Reče mi: »No, prijatelj, te še vedno Marija varuje?« Pritrdil sem mu in zapazil pri njem svetinjico, pa mu rečem: »Ti si sedaj nekoliko bolj drugačen kot si bil oni dan v vojašnici.« »Saj tudi vedno bolj spoznavam,« mi je dejal, »da nas Marija varuje pred sovražnimi kroglami.« Več nisva mogla govoriti. — Še sedaj se spominjam onega jutra, ko sem zapuščal dom. Ko nisem mogel več govoriti, sem vzel križ s stene, ga poljubil in rekel: »V groznih bolečinah si umrl, Jezus, na križu, tudi jaz bom vse potrpežljivo prenašal.« Vsak izmed domačih mi je rekel: »Na Jezusa in Marijo ne pozabi, pa boš srečen.« Mati so izgovorili te besede, ko so mi s solznimi očmi pripeli svetinjico na prsa. — Res srečno sem prišel z bojnege polja v bolnišnico; v začetku sem trpel velike bolečine, pa sta mi pomagala Jezus in Marija, da sem jih ložje prenašal. Trpeti moramo vsi v tej vojni; saj še nedolžni otroci trpijo v Galiciji, dasiravno niso nič še grešili; pa bi mi ne? Prosim molite za nas; posebno za tiste, ki leže v s krvjo napojeni Galiciji!

A. E.

II.

7. avgusta 1915.

Zadnjič sem Vam pisal od reke Dunajec. A sedaj smo se vozili dolgo, dolgo po železnici: peljali smo se skozi našo zopet osvojeno trdnjavo Premisel. Videli smo iz vozov grozne učinke 30'5 cm topov: uničena državna železniška poslopja, razstreljene železniške mostove, raztrgane telegrafične žice, drogove pa posekane. Cvetoča mesta in lepe vasi so požgane; prebivalci so v skrajni revščini in stanujejo kot mi vojaki v šotorih in slabih podzemskih kolibah, ki so si jih zgradili iz ostankov pogorišč. Med potjo so nas prosili kruha, v mirnih časih so ga pa imeli v izobilici. — Povsod strašno razdejanje; to se je ponavljalo vso pot tja do Lvova in še dalje. V Lvovu smo izstopili ter korakali peš osem dni; prišli smo v dolino reke Bug, severno od Lvova.

»Marija, k tebi uboge reve zapuščeni se zatekamo, objokani otroci Eve le tu tolažbe najdemo!«

Mihael Zabret.

III.

18. avgusta 1915.

Ljubi bralci »Bogoljuba«!

»Zaupanje v Gospoda nas dela močne!« tako sem vzkliknil ob dogodku, ki ga Vam tu podajam:

Bilo je po hudem boju nekega popoldne. V gozdu je ležal ranjenec, 40 leten mož, Slo-

venec. Roka in noga sta mu krvaveli. »O moja noga,« je klical bolestno, »dvajset glav živine imam doma, pa kaj mi pomaga.« »Pomiri se,« ga je tolažil vojak, »živ si pa le ostal in, že Bog dá, boš zopet videl svoje drage.« Ranjeni vojak se je ozrl potolažen proti nebu in rekel: »Zahvalim se ti, Gospod vojnih trum, da si mi ohranil življenje. Naj boli, naj žge, ti boš zacelil rane.« Prišli so vojaki-sanitejci in ga odnesli. Mož je pri tem trpel strašne muke, toda zaupno se je oziral proti nebu in vdano prenašal bolesti.

Naj Vam dodam še košček druge slike, na katero se boste gotovo radi ozrli!

Imel sem nedavno priliko prisostvovati katoliški službi božji v rusinski cerkvi. Siro, mašne in majhne so te cerkve, večinoma lesene; le novejšje so zidane, in sicer v podobi križa. Okrašene so z več stolpiči, v katerih pa ne vise zvonovi; te hranijo navadno v leseni baraki ob cerkvi. Cerkev, v kateri sem bil jaz, je bila zidana, nizka in brez klopi; ozaljšana pa je bila lepo.

Ko sem vstopil v cerkev, je bilo že precej vaščanov zbranih. Iz zakristije pride duhovnik, sivolas starček; nekaj časa moli, blagoslovi ljudstvo ter sede v klop, pripravljeno za spovedovanje. Ljudstvo poklekne v vrsto, poljubljuje tla ter se kleče bliža spovedniku. Spoved se prične. Spovednik pokrije glavo spovedencu, ki po spovedi poljubi tla. Po končani spovedi se prične sv. opravilo v rusiskem jeziku. Ljudstvo se neprenehoma trka na prsi, križa in poljubljuje tla. Medtem začuden opazim pred oltarjem na mali mizici tri hlebe in skledo kuhane pšenice, ki je bila pokrita z orehi. Pred evangelijem razdeli cerkovnik navzočim sveče, ki jih imajo prižgane od evangelija do zauživanja. Povzdigovanje se vrši manj slovesno kot pri nas. Sv. obhajilo deli duhovnik z zlato žličico, nato prinese cerkovnik vode, da si ljudstvo izplakne usta. Po končani sv. maši blagoslovi duhovnik darila ter poje psalme; strežnik pa mu ponovno odgovarja: »Pane (Gospod) iz neba smiluj!« Končno razdeli cerkovnik navzočim hlebec kruha ter ponudi vsakemu sladke pšenične kaše. — Nato ljudstvo z največjim spoštovanjem zapusti svetišče.

Limbarski.

IV.

Kanjsek, 6. julija (23. jun.) 1915.

V nedeljo, 4. julija 1915, sem zopet pihitel z drugimi Poljaki v tukajšnjo rimsko-katoliško cerkev. Civilistov malo — v mestu je menda le 9 katoliških domov; zato pa je bilo tem več avstrijskih vojakov. Peta sv. maša! »Gloria in excelsis Deo«, ah, vse tako kot

doma! Pri »Asperges« je uporabljal duhovnik precej veliko »ometalo«, šel po vsej cerkvi, da smo bili resnično vsi poškopljani z blagoslovljeno vodo, ki je dišala prijetno kot parfum. Organist je »Gloria« in »Credo« precej okrajšal, kot je tupatam i pri nas navada. Cerkev, ki ima lep zvonik, je približno tako velika kot kapela v knezoškofijskih zavodih;

postavili so jo zlasti s pomočjo požrtvovalnega Poljaka, ki je žrtvoval v ta namen 15.000 rubljev. Posvečena je Kraljici sveta! — Moj pogled je bil tisto uro obrnjen zlasti na postajo križevega pota, kjer sreča Jezus svojo žalostno Mater. Ta dan je bil namreč god — moje ljubljene mame.

Nadučitelj Silvester.

Simon Gregorčič. Pri zibelki.

Vihar sovražen svet pretresa,
Razganja srca divji boj;
Nad zibko jasna so nebesa,
V nedolžnem srci je pokoj.

Saj, ko porasteš, dete zalo,
Drugače bode mnogokaj;
Da bi le vedno mi ostalo
Nedolžno, čisto kakor zdaj.

Cerkveni razgled

Po svetu.

Na grob Pija X. romajo od početka italijanske vojske cele trume družin, mater, nevest, starčkov in otrok. Marsikaterra solza se potoči na grobu moža, ki ga časte kot svetnika v globoki skrbi za svojce na bojišču. Tudi

vojaki, ki se mude grede na vojsko v Rimu, porabijo to priliko, in gredo molit na grob Pija X.

Benedikt XV. zopet odredil molitve za mir. »Osservatore Romano« priobčuje papeževo pismo ravnatelju večnega rožnega venca

za Italijo v Florenci. Pismo se zaključuje tako-le: žalost in resnost sedanje ure, vedno večja onemoglost duhov in le pregloboko občutena nuja, da se zmedenim narodom vrnejo blagodatni miru, jasno potrjujejo, da Bog hoče, da se danes bolj nego kdaj goreče in neprestano moli, da se božja Milost zaroti, naj maščujočo pravičnost v njenem usodepolnem teku končno usmiljeno ustavi. Po tako težkem prelivanju krvi, ki bratskega sovraštva ni utolažilo, marveč ga še gojilo, se začčenja dobrodošli rožnovenski mesec. Določen je za povišne molitve k Materi Milosti, kraljici miru. Naša želja je tedaj, da se v oktobru v vse, za molitev sv. rožnega venca določene službe božje sprejme posebna molitev za mir. Vsi verniki naj molijo in dan in noč dvigajo svoje roke proti nebu, da izprosijo odpuščanje, bratsko ljubezen in mir.

Kardinal Rafael Merry del Val je praznoval 9. oktobra 50letnico rojstva. Od l. 1903. je že v kardinalskem zboru, a je med vsemi kardinali še sedaj vedno najmlajši. To je kardinal, ki je sprejel predlanskim slovenske romarje v imenu sv. očeta.

Javno pohujšljivo vedenje pri vojaški službi božji — kaznjivo. Najvišji sodnijski dvor na Dunaju se je načelno izrekel, da sv. maša tudi potem še ohrani značaj verske vaje, če se opravi javno na prostem, odprtem prostoru, recimo o priliki, ko se vojaštvo zaprišeže in so tudi drugoverci zraven. Nekí Vincencij Janovšek je bil pred okrožnim sodiščem v Lito-mericah na Češkem obsojen v šestmesečno težko ječo, ker se med sv. mašo in med zapri-sego vojaštva ni odkril in je s tem dajal javno pohujšanje. Vse pritožbe omenjenega moža niso nič izdale.

Avstrijska jezuitska provincija je dobila novega načelnika: izvoljen je za to važno mesto dunajski superior P. Karel pl. Andlau, ki slovi kot dober govornik.

Princezinja Cica Parmška, sestra nadvojvodinje Cite, je sprejeta v benediktinski red.

Čudež sv. mučenca Januarija v Neaplju se je obnovil tudi letos 19. septembra. Ta dan je bila stolna cerkev natlačeno polna. Ob desetih je opravil nadškof običajne molitve; 15 minut nato je postala kri mučenčeva, ki je strjena v dragoceni stekleni posodi, tekoča. Ljudstvo je veselo vzklikalo, zvonovi so peli, topovi na admiralski ladji so 21 krat ustrelili. To čudo se ponavlja vsako leto.

Ogromna zapuščina. Na Argentinskem in Španskem razburja proticerkvene duhove velikanska zapuščina argentinskega večkratnega milijonarja Edvarda Romaguera, ki je nedavno umrl v Madridu. Zapustil je namreč vse svoje

imejte škofom v Madridu, Buenos Aires in Barceloni za raznovrstne dobre namene. Pokojni Romaguera je imel 16.000 ha zemljišč v Argentini, dalje cele oddelke hiš v najlepših prostorih mesta Buenos Aires. Vdova ima domsmrtni užitek. Ker ni otrok, ne sorodnikov, bi bilo vse v redu. Toda sovražno časopisje se huduje nad mrtvo roko in zahteva, da bi država vmes posegla. Premoženje umrlega Romaguere se ceni na 170 milijonov pezov. (En pezo znaša okrog 5 kron avstrijskega denarja.)

Posvetovanje avstrijskih škofov se prične na Dunaju 9. novembra.

Po domovini.

Nadškof za župnika. Župnijo Ravne pri Cerknem oskrbuje sedaj sam nadškof goriški dr. Fr. Sedej. Knezonadškof nosi tudi sveto popotnico v oddaljene gorske kočje. Župnijani so ponosni na svojega »župnika«.

Duhovske zadeve. Izpremembe v ljubljanski škofiji: Podeljena je župnija Rudnik č. g. Janezu Pfajfarju, župniku v Javorjah nad Škofjo Loko. — **Premeščeni** so čč. gg.: Franc Pavlič, kaplan v Mirni peči, na Trebelno; Janez Borštinar, administrator pri Sv. Lenartu, na Sv. Goro; Janez Langerholz, kaplan v Dobu, v Kamniku; Franc Govekar, prefekt v zavodu sv. Stanislava, v Dob; Ivan Lobe iz Novega mesta za kaplana v Črmošnjice; Ivan Žerjav, kaplan v Črmošnjicah, za vikarja v Novo mesto; Pfajfar Franc, kaplan v Vel. Dolini, na Breznico na Gorenjskem; Alojzij Brecljnik iz Cerkelj pri Kranju za administratorja v Novi Oselici; Ivan Tomažič, uršulinski katehet v Ljubljani, vsled lastne prošnje za kaplana v Cerklje pri Kranju; Matej Vilfan iz Škofje Loke za uršulinskega kateheta v Ljubljani. V Škofji Loki je nameščen za kaplana semeniški duhovnik č. g. Anton Anžič. — Za župn. upravitelja v Javorjah je nastavljen č. g. J. Klopčič, kaplan v Kamniku, kamor pride č. g. J. Langerholz, kaplan v Dobu.

Za kanonika lavantinskega kapitelja je cesar imenoval konzistorijalnega tajnika č. g. dr. Ivana Tomažiča.

Novoustanovljena župnija Goče je podeljena tamošnjemu kuratu č. g. Alojziju Kraju.

Demantna sv. maša. V Kamniku je praznoval 22. septembra P. Rudolf Dolinšek, starosta tukajšnje franč. provincije, demantni jubilej.

Umrl je po boljšem bolehanju dne 17. t. mes. g. Frančišek Gornik, bivši dekan v Postojni, sedaj v pokoju na Vel. Ubelj-

skem. Po sveti maši se je zgrudil v sobi ter previden s sv. zakramenti umrl v Gospodu. Pokojnik je bil rojen dne 24. marca v Sodražici, v mašnika posvečen pa 27. julija 1877.

Vojno odlikovanje. Vojaški kurat č. g. dr. Fr. Kulovec je dobil veliko odlikovanje. Cesar mu je za dolgotrajno in neustrašeno delovanje pri 17. pp. podelil vitežki križec Franc Jožefovega reda.

Semenišče v Mariboru. V mariborski bogoslovnici so v prvem letniku samo štirje bogoslovci. Kot gostje obiskujejo ondota predavanja tudi gg. bogoslovci iz puljske škofije in goriški frančiškanski bogoslovci. — V I. letnik ljubljanskega semenišča je sprejetih 7 bogoslovcev. Bogoslovci tržaške škofije bodo študirali v Ljubljani.

Spremembe pri oo. frančiškanih. Iz Maribora pride o. Fulgencij Trafela v Nazaret, o. Bernardin Mlakar pa iz Gorice v Maribor. Za župnika pri Sv. Trojici v Slov. goricah je imenovan o. Nikolaj Meznarič; od Sv. Trojice so prestavljeni v Gorico o. Benvenut Winkler, v Brežice o. Fortunat Goli in o. Dioniz Dušej k Mariji Pomačaj Brezje na Gorenjskem. V Brežice pride o. Krizogon Tišler iz Pazina. K Sv. Trojici v Slov. goricah so prestavljeni: o. Fruktuoz Frank iz Nazarja, o. Joahim Košenina z Brezij in o. Alojzij Lipej iz Ljubljane. Frančiškanska gimnazija se prestavi iz Gorice v Kamnik; kot lektorji pridejo tje: o. Eduard Ravstehar, o. Hadrijan Kokol, o. Gratus Heric, o. Evstahij Berlec. Bogoslovci 4. letnika pridejo iz Kamnika v Maribor, in sicer: o. Engelbert Klasinc, o. Solan Cimerman, o. Benjamin Petrič in o. Gabriel Planinšek. Vsi ostali letniki frančiškanskega bogoslovja pridejo v Ljubljano.

Smrt na bojišču. Ob Dnjestru sta padla 18. junija dva brata misijonske hiše lazaristov, namreč Jožef Kastelic in Jožef Šetina. Izmed bratov lazaristovske kongregacije jih je bilo doslej v vojni službi 16. Štirje so padli, štirih pogrešajo, eden je v ujetništvu na Ruskem.

Odlikovani slov. usmiljenki. Častno brosnasto svetinjo »Rdečega križa« za zasluge v trudaljubivem oskrbovanju bolnih vojakov sta prejeli slovenski usmiljeni sestre Arnulfa Zabret in Ticijana Molk v Reki.

Cerkev sv. Lucije ob soški fronti so Italijani opustošili v noči od 16. do 17. septembra. Kako, da imajo tako veselje rušiti ravno naša lepa svetišča!?

Žalostni pojavi. V poročilu o novorojencih v Gorici tekom sedanje vojske beremo številke, ki skrivajo v sebi nesrečne žrtve prodane nedolžnosti in dokaze javnega pohujšanja. V drugi polovici lanskega leta je bilo med

novorojenci 12% nezakonskih otrok; letos do srede septembra pa 21%.

Ne odnehati! Ena »vojna moč«, ki ne sme nikdar odnehati — je molitvena armada vseh dobrih katoličanov. Mi Slovenci rmo že veliko molili; opravili smo že precej vojnih pobožnosti za zmago in pa za skorajšnji mir. Kakor se vidi, so bile naše prošnje še premalo splošne, še premalo spokorne. V Ljubljani je bila v vojne namene ponovna pobožnost dne 3. oktobra v cerkvi sv. Jakoba, kjer je ustanovljena bratovščina sv. rožnega venca. Ta dan se je zbralo obilo vernikov iz vseh ljubljanskih župnij v šentjakovski cerkvi, kjer so goreče molili, da bi se pospešil konec sedanjega gorja, da bi porosil blagoslov božji razdrto Evropo.

Cerkev v taborišču slovenskih beguncev. V mestu Gmündu na Nižje-Avstrijskem se nahaja zdaj največ slovenskih beguncev. Nastanjeni so v mestu iz barak, ki jih je skupno 144. Prvotno je bilo zidano to leseno mesto za ukrajinske begunce, ki se jih je pa že precej vrnilo v svojo domovino nazaj. V sredi tega električno razsvetljenega taborišča se nahaja tudi lesena cerkev. Notranja oprema cerkve je sestavljena za grško-katoliško bogoslužje v slovanskem jeziku, ki je v navadi pri Ukrajincih. Glavni oltar — posvečen presv. Srcu Jezusovemu — z Najsvetejšim je skrit za leseno, spredaj okrašeno steno (»Ikonostas«), ki ima trojna vrata. Glavna vrata sme odpreti le svečenik, in sicer strogo po liturgičnih predpisih med službo božjo. Stranska oltarja sta posvečena prebl. Devici Mariji in sv. Joza-fatu. V cerkvi je prostora za 2500 ljudi. Občudovali smo veliko ponižnost in pobožnost tukajšnjih ukrajinskih beguncev. Zunaj cerkve lepo pozdravljajo duhovnika in druge s krasnim klicem: »Slava Isusu!« z odgovorom: »Slava na veke!« Še preden cerkev zjutraj odpro, se vidi cele gručice ukrajinskih vernikov klečati s povzdignjenimi rokami pred cerkvijo, ki napol glasno pobožno molijo. Ko vstopijo v cerkev, poljubi vsak sv. razpelo pri vходу, se obrne proti tabernaklju, se globoko prikloni in se z desnico dotakne tal in potem prekriža, dočim mi pred Najsvetejšim poklekujemo. Pri molitvi drže večkrat visoko dvignjene razprostrte roke. — Pri sv. maši po iztočnem obredu je ljudstvo v tesnem stiku z duhovnikom; deloma poje, deloma moli. Pogosto se sliši vzklic: »Aleluja, slava Tebi, Bože! Gospodin pomiluj!« Kakor znano, rabi iztočna katoliška cerkev za daritev sv. maše okvašen kruh v štirioglati obliki; tudi za sv. obhajilo vernikov se rabijo majhne posvečene kocke.

V tej cerkvi smo imeli Slovenci na angelško nedeljo prvokrat svojo službo božjo. Zjutraj pri sv. maši je imel slovenski govor č. g. Ciril Vuča, kurat iz Podgore, popoldne č. g. dr. Ličan. Sv. mašo je tudi imel č. g. Jos. Kos, vikar iz Brestovice. Sedaj smo torej tu v barakah trije slovenski duhovniki, vseh Slovencev je došlo nad 5000, v kratkem pride še 12.000 Slovencev (med temi mnogo Hrvatov) z Ogrskega in nekaj tisoč z Nižnje-Avstrijskega, tako da bo naša naselbina štela nad 20.000 Slovencev.

Poleg cerkve je postavljena prostorna šola, pred katero je lepo urejen vrt in velik slavolok z napisom: »Mladina naša bodočnost«.

Sicer pa razmere med begunci niso tako ugodne in svetle, kakor beremo po časopisih. Kriva je pa pri tem več ali manj tudi sebičnost ljudi, ki iščejo dobička zase in ne poznajo ljubezni do bližnjega.

Marijine družbe.

Dobropolje. Gotovo nobena mladeniška Mar. družba ni toliko trpela vsled vojske, kakor dobrepolska. Izmed 202 članov v začetku vojske jih je odšlo branit cesarja in domovino 152. 7 jih je že žrtvovalo svoje mlado življenje, 17 se jih je oglasilo iz ujetništva, 129 jih pa še vedno vztraja na vseh mejah širne domovine, da jo branijo pred sovražnikom. Naj jih varuje Marija v vseh nevarnostih in pripelje nazaj v svojo družbo, za katero so bili prej tako vneti in ki jo tudi tam sredi bojnih viharjev niso pozabili, kar obilno spričujejo pisma, poslana domov. — Doma smo ostali skoraj samo mlajši in samo majhno število; pa 60 bojevnikov se je zopet priglasilo, ki žele biti sprejeti pod Marijino zastavo in se bojevati za svojo fantovsko čast, in ko pride čas, tudi za čast svoje domovine. Tako upamo, da se bo po vrnitvi vojakov naša družba zopet povzdignila do svojega nekdanjega ugleda. — Padli so v boju za domovino družbeniki iz Dobropolj: Janez Boštjančič, Alojzij Križaj, Janez Pirc, Anton Suštar, Anton Babič, Andrej Kožar, Anton Štih.

Selca. Vihar svetovne vojske je zatulil za gorami in zganile so se vrste naše mladeniške Marijine družbe. Ob vsakem vpoklicanju smo jemali slovo in odhajali so naši vrlji in krepki fantje pod cesarsko zastavo. Nič manj kot 51 jih je, ki so se poslavljali od nas z Marijino svetinjo na prsih, v zavesti, da moč Marijine zastave in Marijinega varstva sega tudi tja na bojne poljane. Mi pa, ki smo ostali doma, vemo, da je vsak ud Marijine družbe, torej tudi vsak izmed dragih nam odhajajočih

fantov, deležen vseh molitev in dobrih del vseh Marijinih družb, zato jih zaupno izročamo v Marijino varstvo, zlasti ko se zbiramo — 83 nas je še vedno doma — k mesečnim shodom. In res! Hvaležni moramo biti naši skrbni Materi Mariji. Izmed vseh sta — kakor nam je znano — padla v boju le dva, pa še o teh ni uradnega poročila; dva sta vsled zadobljenih ran superarbitrirana, dva se še dolgo nista nič oglasila, pet pa je ujetih, drugi so vsi zdravi in večkrat pišejo. Da bi le vojska kmalu minula in vrnili se bodo naši fantje in preko vojnega viharja bo še lepše zacvetela v naših vrstah vdanost in zvestoba do Marije. — Fantje-vojaki, z ljubim Sinom vas blagoslovi Devica Marija!

Cerkno na Goriškem. Naša družba dobro deluje pod vodstvom kaplana č. g. Sedeja Miklavža. Ustanovljena je bila 8. septembra leta 1913; bilo nas je sprejetih 50. Od takrat sta bila še dva sprejema. V dveh letih je bilo izključenih 7, 3 so se poročile, 2 sta umrli, družba šteje zdaj 85 članic, in te berejo vse »Bogoljuba«. Za Rdeči križ smo tudi dobro nabirale. Vsak mesec molimo še posebej eno uro pred Najsvetejšim za mir in zmagó, vsako nedeljo nekatere pristopijo k sv. obhajilu in tudi vsaka nekaj moli vsak dan v ta namen. Ustanovili smo tudi dva odseka. Dekleta, vojska je! Trdno se oprimimo Marije, kajti od vseh strani preži sovražnik na nas!

Blače na Zili. (Razno.) Ni še dolgo, kar je naša Marijina družba žalovala nad smrtjo svoje prednice, je že zopet ljubi Bog poklical v boljše življenje drugo Marijino družbenico, Jero Kröpl, šteslavo hčer, ki nas je dne 3. oktobra t. l. v 22. letu svoje starosti zapustila. Rajna je bila skoraj eno leto bolna na želodcu — najbrž je imela raka — pa svojo mučno bolezen je prenašala potrpežljivo in vdano v voljo božjo. Zaradi svoje bolezní se ni mogla udeleževati shodov in drugih slovesnosti Marijine družbe, kakor si je iz celega srca želela. Večkrat je bila pokrepčana z angelskim kruhom in dobro pripravljena na smrt. Pogreba, ki se je vršil dne 5. oktobra, se je udeležilo razven domače družbe precejšnje število družbenic iz Goričan in Melvič. Domača Marijina družba je v slovo svoji sosestri zapela v hiši in na grobu. N. v m. p! — V dekliški Marijini družbi ni vse tako, kakor bi imelo biti; manjka med družbenicami prave edinosti in složnosti, in to zaradi cerkvenega petja, ker ene nočejo z drugimi skupaj v cerkvi pri božji službi peti. K takemu ravnanju jih gotovo zapeljuje napuh in nevoščljivost, ker se hočejo le s svojim glasom bahati. In ravno zaradi petja trosijo tiste v družbi le prepír in sovraštvo. Vsako opomi-

njanje duhovnega vodnika je zastoj, one hočejo le po svoji glavi delati. Če bo tako naprej šlo, potem se bo deklinška družba gotovo razdrla, ker mnoge nočejo zaradi vednega prepira v družbi ostati. Kaj pravite, gosp. urednik, k temu? — (Kratek proces napraviti in ako druga sredstva ne pomagajo, neobgljivke kratkomalo iz družbe izbrisati. In če na koru ni miru, je bolje, da je nekaj časa brez petja, kakor da bi se zaradi petja sovraštvo delalo. — Ur.) — Na rožnovensko nedeljo se je ustanovila nova Marijina družba za žene. To nedeljo je bilo v Marijinem svetišču v Grabnu slovesno sprejetih 24 žen, ki so se z navdušenjem in pogumom odločile, svoje življenje pod varstvom sv. Ane posvetiti nebeški Kraljici. Bog daj, da se bo nova družba bolj pomnožila in razvijala v čast Mariji Devici, v blagor cele župnije in v veliko veselje domačega župnika. H. Smažik, župnik.

Tržič. Nenadoma je legla k večnemu počitku članica naše deklinške Marijine družbe Marija Meglič iz Doline v dobi 48 let, sprejeta v družbo pri prvem sprejemu leta 1898. Rajna je bila pridna in ponižna pri vsem svojem dejanju. Bolehala je že več let, pa vedno v božjo voljo vdana. Njena dolga pot v cerkev jej ni bila nikdar pretežavna. Prav pridno je prejemala angleski kruh, ter točno obiskovala mesečne shode. Akoravno je bila priprostegega stanu, je njen duh bil plemenit in srce radodarno. Pokazalo se je to zlasti ob času slavnega kongresa na Dunaju in popotovanja v sveto deželo in Rim. Ko sama ni imela nikoli priložnosti romanja se udeležiti, je v ta namen kdo drugi (povečini katera iz družbe) bil od nje z lepo svoto obdarovan, in mu je s tem pripomogla do zaželjenega kraja. Da je bila velika prijateljica dobrih časopisov, nam kaže, ko je imela naročenega: »Bogoljuba«, »Domoljuba«, »Cvetje«, »Angelčka«, »Vrtec«, zlasti pa »Zlato dobo«. Abstinentska prve vrste je neumorno delovala na to, da se kar največ mogoče odpravi alkohol iz posameznih hiš. Doma kot teta v družini je resno nadomestovala materin posel, ter lepo vzgajala otroke. Tudi druge članice po Dolini je vedno vspejubljala in krepila k čednostnemu življenju. Vsa vneta za božjo čast je le hrepenela, da bi Bogu bolj dopadla. Pogreb umrle se je vršil v nedeljo, 26. septembra. Pevski zbor ji je zapel v slovo tri žalostinke.

Iz Šmihela pri Novem mestu. Odkar divja vojska, imamo vsako nedeljo in praznik od 1. do 2. ure molitve pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom za srečen izid vojske, za vse naše vojake in za skorajšen mir. Precej deklet je prav gorečih, ki se pridno udeležujejo

molitve; a želeli bi bilo, da bi se potrudile še druge, posebno bližnje, ki imajo čas. Shode imamo redno vsak mesec. »Bogoljuba« deklela prav pridno prebirajo, a lahko bi ga še bolj.

Trbovlje. Trboveljska deklinška in ženska Mar. družba je imela 10. okt. izlet k ljubki in krasni Marijini cerkvi v Marijo Reko. V procesiji smo moleč sv. rožni venec prišli v lepo okinčano mično cerkvico Matere božje. Prvo je bil velezanimiv govor č. g. voditelja Marijine družbe: Marija naš zgled in o četrti božji zapovedi. Nato slovesna sv. maša. Med sveto mašo je bilo splošno skupno sv. obhajilo. Po sv. opravilu so se družbenke zbrale pri gosp. Naratu, kjer je bilo preskrbljeno okrepčilo. Ob dveh so bile slovesne pete litanije, potem smo odšli zopet moleč sveti rožni venec duševno pokrepčani iz Marijinega svetišča proti domu. V dolžnost si štejem, da se prav iz srca zahvalimo blažemu srcu, preč. g. reškemu župniku za prijazen in ljubezniv sprejem.

Semič. Dne 5. septembra je vzela Marija k sebi svojo zvesto družabnico, 16letno Marijo Jakša. Bila je pet mesecev v postelji, pa je vdano prenašala vse bolečine, za kar je gotovo dobila moči tudi v sv. obhajilu, ki ga je tudi v boleznih pejemala vsaj vsakih štirinajst dni. (Fotografija je premalo jasna, da bi se mogla po njej narediti slika. Ur.)

SPOMINJAJTE SE UMRlih!

Viktorija Maslè 19. sept., članica III. kongregacije pri uršulinkah v Ljubljani.

Marija Petek, 30. avg., članica frančiškanske kongr. v Ljubljani.

Terezija Božič, Krško.

Micika Simonič in Julika Štuhec od Sv. Jurija ob Ščavnici.

Književnost.

Knjige družbe sv. Mohorja so se začele razpošiljati. So pa te-le: 1. Koledar. 2. Mesija. 3. Zgodovina slovenskega naroda. 4. Zgodovina pešpolka št. 17. 5. Večernice. 6. Molitvenik Presveta Evharištija. Za nameček tistim, ki so doplačali, povest Trojka. Število udov kljub vojski, hvala Bogu, ni veliko padlo. Naj bi tudi prihodnje leto ne! — Knjige se bodo razpošiljale v tej vrsti: 1. Krška škofija. 2. Razni kraji. 3. Tržaška, 4. lavantinska, 5. ljubljanska, 6. goriška.

Darovi.

Za Dejanje sv. Detinstva so poslali čč. gg.: J. Kepec, župnik v Selcih, 18 K 18 vin.; Ivan Vrhovnik, župnik frnovski v Ljubljani,

30 K 76 vin.; Fr. Lončar, kaplan v št. Jerneju, 9 K; Ivan Tomažič, kaplan v Cerkljah (druga zbirka uršulinske šole v Ljubljani) 10 K 80 vin.; Alfonz Zavrl, kaplan v Črnem vrhu, 19 K 7 vin.

Za vojaško-misijske namene: G. dekan Mih. Arko v Idriji 50 K; g. kaplan Fr. Rampre v Sevnici 50 K; Marija Štrlek, Dunaj, 5 K; Marijina družba v Tunicah 5 K; Cecilija Kollednik, Maribor, 5 K; gosp. vojni kurat Blaž Wölfel 10 K; župni urad v Mokronogu 20 K.

Za zamorske otroke: P. Kerubin Tušek, Marija Nazaret, 199 K 57 vin.

Za kruh sv. Antona: G. kaplan Jos. Potočnik, 2 K; Ivana Prpar, Ajdovec, 10 K.

Za Bosno: župni urad sv. Jurija ob Taboru 20 K; Newyorške Slovenke 30 K; za slepce pa 45 K; Neimenovan iz št. Vida pri Zatičini 10 K.

Za afrikanske misijone: Marija Novak, Motnik, 10 K.

Za kruh sv. Antona: G. župnik A. Golf 5 K.

Za armado sv. Križa: Isti 3 K 10 vin.

Za apostolstvo sv. Cirila in Metoda: Karolina Knoblehar v Novem mestu 20 K.

ZA NAŠE BEGUNCE.

Prav bi bilo, da bi se nam od vseh krajev, kjer bivajo slovenski begunci, sporočilo, kje da so, da se jim določijo »Bogoljub«. Predvsem naročnikom; nekaj izvodov bi se ga pa zastoj pošiljalo tistim, ki si ga sami ne morejo naročiti, ker v tujini tako zelo potrebujejo dobrega berila.

Listnica uredništva.

Danes se je moralo mnogo tvarine odločiti. Potožiti se moramo enkrat kar naravnost, da nas naši sicer prav pridni in dobri dopisniki nočejo kar nič ubogati, kar jim priporočamo in naročamo v listnici. Pravimo: pridni. Ne le pridni, preprični so! Kljub vsem našim prošnjam in zahtevam nam pošiljajo tako dolge spise, da jih ni mogoče spraviti v list ali pa jih je treba veliko črtati in krajšati, kar nam da mnogo dela. Ljubi prijatelji, ali ne veste, da ljudje predolgih reči ne marajo brati? da bo članek imel več bralcev, če bo krajši? (Izjema je samo za »Vzgojo otrok«, ki je ni mogoče bolj trgati.) Ali pa ne berete naše listnice? Navadno pa ljudje listnico uredništva radi berejo; še tisti, ki jih nič ne zadene, radi pogledajo, kaj kaj urednik v svojem

kotičku pové. Koliko bolj naj bi jo brali še tisti, ki jim velja; pa ne samo brali, ampak se tudi po njej ravnali! — Ravno taka je s pisci dopisov. Povej stokrat, da zahval odhajajočim duhovnikom ne sprejemamo, — še vedno ti jih pošiljajo; za to številko zopeč celo vrsto. Saj smo že povedali, da je hvaležnost lepa reč; a to reč opravite doma osebno. Gospodje sami nimajo radi teh zahval, to so nam že večkrat povedali. Vsi gospodje zaslužijo hvaležnost, potem bi se morali vsem javno zahvaljevati. Nikar ne recite: od nas ali od mene nočete nikoli nič sprejeti. Saj ni res, ljube duše! Nimamo nobenega vzroka koga prezirati; od vsakega enako radi sprejmemo, vsakemu radi ustrezemo, samo če je spis za to. Če pa ni za rabo, pa ni mogoče. In vsakemu posebe odgovarjati, zakaj njegovo ni sprejeto, spet ni mogoče. Ampak če ni sprejeto, si kar mislite, da pač ni bilo dobro, ali ne primerno ali nepotrebno. Seveda vsakemu se to, kar sam napiše, ali pesmica, ki jo zloži, silno lepa zdi; drugim se pa malo drugače vidi. Da, urednik »Bogoljubov« časih še malo preveč spregleda, samo zato, da dopisnikom ustreže. Marsikdaj bi kak dopis romal v koš, pa se uredniku srcé upira in si misli: naj bo v božjem imenu, da ne bo žalosten! Sploh so mu že prigovarjali, da bi dopise ali popolnoma opustil ali pa vsaj silno skrajšal. Pa ni se mogel doslej za to odločiti, češ, naj imajo ljudje to veselje, da berejo kaj iz domačega kraja! Toda še enkrat: kar pišete, naj ima res kaj vsebine! Ne pišite samih besedi, ampak dejanja! Poročajte, kaj delate, kako se gibljete, kako izpolnjujete to, kar vam »Bogoljub« večkrat priporoča, da bo drugim v spodbudo. Ravno o takih rečeh naj bi večkrat poročali. Zakaj nič ne pišete, kako vodite »molitveno vojsko« za našo domovino? za koliko se je število sv. ohbajil zdaj v vojnem času pomnožilo? Kako dela družba za verski prepod v fari? kako delate za sveto treznost? (O tem mnoge družbe trdovratno molčé!) Kako se v družbi ponižno nosite, kako je v času vojske vsa nečimurnost minula, kako so vsi »žaklji« zginili itd. itd. Take in enake reči bi radi slišali. Dejanja, dobra dela, duhovni napredek! Ne da bi vas ljudje hvalili, ampak da vidijo vaša dobra dela, da ste drugim v spodbudo in da hvalijo vašega očeta, ki je v nebesih! — Glej ga, boste rekli, drugim priporoča kratko, sam pa napiše tako dolgo listnico! — A namesto vsakemu posebe, je s tem mnogim naenkrat odgovorjeno. Če boste ubogali, pa ne bo treba več.

jim more spovednik naložiti kako drugo do-
bro delo.

4. Četrtek, prvi v mesecu. Popolni
odpustek udom bratovščine presv. Rešnjega
Telesa kakor 1. dan.

5. Petek, prvi v mesecu. Popolni
odpustek: a) udom bratovščine presv. Srca
Jezusovega; b) vsem, ki prejmejo svete za-
kramente in nekoliko premišlujejo dobrotlji-
vost presv. Srca ter molijo po namenu svetega
očeta; c) udom bratovščine presv. Rešnjega
Telesa kakor 1. dan.

6. Sobota, prva v mesecu. Popolni
odpustek vsem vernikom, ki prejmejo svete
zakramente, opravijo kake pobožne vaje na
čast brezmadežni Materi božji, da nekoliko
zadoste za razžaljenja, storjena Materi božji,
in molijo po namenu sv. očeta.

7. Nedelja, prva v mesecu. Udom
rožnovenske bratovščine trije popolni od-
pustki: 1. če obišejo bratovsko kapelo; 2. če
so pri mesečni procesiji; 3. če je v bratovski
cerkvi izpostavljeno sv. Rešnje Telo in pred
njim nekaj časa pobožno molijo. Popolni od-
pustek: a) onim, ki nosijo višnjevi škapulir;
b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega.

12. Petek. Sv. Didak. Popolni od-
pustek tretjerednikom v redovni cerkvi; kjer
te ni, pa v farni.

13. Sobota. Sv. Stanislav. Popolni
odpustek udom bratovščine sv. Rešnjega Te-
lesa kakor 1. dan.

15. Ponedeljek. Spomin umrlih
iz karmeličanskega reda. Popolni
odpustek udom škapulirske bratovščine kar-
melske Matere božje v redovni ali farni cerkvi.

19. Petek. Sv. Elizabeta. Tretje-
rednikom popolni odpustek in vesoljna od-
veza.

21. Nedelja. Darovanje Marije
Device. Popolni odpustek udom škapulir-
ske bratovščine karmelske Matere božje v re-
dovni ali farni cerkvi. — Tretjerednikom ve-
soljna odveza.

24. Sreda. Sv. Janez od Križa.
Popolni odpustek udom škapulirske bratov-
ščine karmelske Matere božje v redovni ali
farni cerkvi danes ali v osmini.

25. Četrtek. Sv. Katarina. Tretje-
rednikom vesoljna odveza.

26. Petek. Šv. Lenart Portomav-
riški. Popolni odpustek tretjerednikom ka-
kor 12. dan.

28. Nedelja, zadnja v mesecu.
Sv. Jakob iz Jakinske Marke. Po-
polni odpustek: a) vsem, ki trikrat na teden
skupno molijo rožni venec; b) tretjerednikom
kakor 12. dan.

29. Ponedeljek. God vseh sve-
tih treh redov sv. Frančiška. Po-
polni odpustek tretjerednikom kakor 12. dan.

Misijon.

Heerke iz dobrih rodbin, ki čutijo v sebi poklic za redov-
ništvo in se hčejo posvetiti vzgoji revnih otrok in misi-
jonskemu delu v tu- in inozemstvu, se sprejmo v

samostan Srca Jezusovega

(Herz-Jesu-Kloster)

633

Dunaj XXI. Leopoldauerstrasse 123.

Razširjajte „Bogoljuba“!!

Zahtevajte

zastoj in poštnine prosto moj glavni
cenik s 4000 slikami ur, zlatnine in
srebrnine, glasbil, predmetov iz usnja
in jekla, potrebnih za gospodinj-
stvo in toaleta, orožja, municije itd.

Prva tovarna ur

Jan Konrad, c. Inkr. dvor-
ni založnik Brüx št. 1226 (Češko).

Nikelnaste Roskopi-ure K 3·90, 4·20, 5·—,
Srebrne K 8·40, 9·50. — Nikelnaste budilke
K 2·90. Budilke z dvojnimi zvoncem K 4·—.

Pošilja se po povzetju. — Nikak riziko!
Zamena je dovoljena ali denar nazaj!

Izberno se je obneslo za vojake v vojski in
sploh za vsakoga kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gibanju, influenci,
prsni, vratni in boleti v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capsici
ompos.

Nadomestilo
za **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica kron. — 30, 1·40, 2·—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“,
Praga, I., Elizabetna cesta 5.

Dnevno raspošiljanje.

SANATORIUM · EMONA
 ZA NOTRANJE · IN · KIRURGIČNE · BOLEZNI.
 · PORODNIŠNICA.
 LJUBLJANA · KOMENSKEGA · ULICA · 4
 SEPI · ZDRAVNIK · PRIMARIJ · DR. FR. DERGANČ

500 K 1625
 Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi.
Ria-Balsam. Cena lončku z jamstvenim pis-mom K 1.—, 3 lončki K 2-50, 6 lončkov K 4 1/2.
KEMENY, Kaschau (Kassa) I., poštni predal 12/102, Ogr.

Bogata zaloga 546

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev

pri
Ivan Jax & sin
Ljubljana,
Dunajska cesta 17.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, prtiličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za franciškansko cerkvi-je sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadruž-niki temveč tudi cela dežela Kranjska, in jih obrestuje po

4 ³/₄ %

brez kakega od-bitka, tako da prejme vložnik od vsakih vlo-ženih 100 kron čistih obresti 4-75 K na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1914 čez 22 milijonov K. Za nalaganje po poštno-poštno-hranilnične polo-žnice brezpla. na razpolago.

Načelstvo.

Dnevnik:

„Slovenec“

stane po pošti prejemam:

celoletno	K 26.—
polletno	„ 13.—
četrletno	„ 6-50
mesečno	„ 2-20

Sobotna izdaja celoletno 7 kron.

KATOLISKA TISKARNA

V LJUBLJANI

sprejema v natis vsakojake tiskovine od preproste do
= najfinnejše izvršitve. =